ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ
DÁMASO RUIZ-JARABO COLOMER
της 12ης Σεπτεμβρίου 2006 [1]

I — Εισαγωγή

1. Η γνώση των κανόνων βάσει των οποίων εκδίδονται οι ποινικές αποφάσεις, οι οποίοι πρέπει να χαρακτηρίζονται στον μέγιστο βαθμό από βεβαιότητα, ενδιαφέρει την ανθρωπότητα περισσότερο από οτιδήποτε άλλο [2].

2. Το Arbitragehof ή Cour d'arbitrage του Βελγίου (δικαιοδοτικό όργανο επιφορτισμένο με τον έλεγχο της συνταγματικότητας των νόμων) ζητεί από το Δικαστήριο, δυνάμει του άρθρου 35 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση [3], να αποφανθεί επί του κύρους της αποφάσεως-πλαίσιο του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2002, για το ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως και τις διαδικασίες παραδόσεως μεταξύ των κρατών μελών [4].

3. Το Arbitragehof έχει επιφυλάξεις ως προς τη συμβατότητα της αποφάσεως αυτής με τη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση σε σχέση με δύο σημεία εκ των οποίων το ένα άπτεται του τύπου και το άλλο της ουσίας. Όσον αφορά το πρώτο σημείο, που συνδέεται με το άρθρο 34, παράγραφος 2, στοιχείο β΄, της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, το αιτούν δικαστήριο διατυπώνει ορισμένες επιφυλάξεις ως προς τη νομική βάση την οποία χρησιμοποίησε το Συμβούλιο και διερωτάται σχετικά με την ορθότητα της επιλογής αυτής.

4. Οι επιφυλάξεις αυτές υποχρεώνουν το Δικαστήριο να εξετάσει το σύστημα των πηγών των κανόνων δικαίου που συνιστούν τον τρίτο πυλώνα της Ενώσεως και να αναλύσει τη φύση των αποφάσεων-πλαίσιο που αποτελούν το αναλογικώς αντίστοιχο των οδηγιών που εκδίδονται στο πλαίσιο του κοινοτικού πυλώνα. Πρόσφορο σημείο εκκινήσεως για την έρευνα αυτή αποτελεί η απόφαση Pupino [5].

5. Όσον αφορά το δεύτερο σημείο που αφορά την ουσία, το αιτούν δικαστήριο θέτει εν αμφιβόλω ίσως την πλέον σημαντική από τις καινοτομίες αυτής της μεθόδου συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών στον τομέα της συλλήψεως και της παραδόσεως προσώπων, ήτοι την απαγόρευση, σε ορισμένες περιπτώσεις, της εξαρτήσεως της εκτελέσεως ενός ευρωπαϊκού εντάλματος συλλή-

1 — Γλώσσα του πρωτοτύπου: η ισπανική.

2 — Montesquieu, «L'esprit des lois», δωδέκατο βιβλίο, κεφάλαιο ΙΙ, εκδόσεις Gallimard, La Pléiade, Œuvres complètes, Παρίσι, 1951, τόμος ΙΙ, σ. 432.

3 — Το Βέλγιο έχει αποδεχθεί την αρμοδιότητα του Δικαστηρίου να εκδίδει προδικαστικές αποφάσεις και έχει παραχωρήσει σε όλα τα δικαιοδοτικά όργανά του την εξουσία να του υποβάλλουν ερωτήματα (ΕΕ 1999, C 120, σ. 24).

4 — ΕΕ L 190, σ. 1, στο εξής: απόφαση-πλαίσιο.

5 — Απόφαση της 16ης Ιουνίου 2005, C-105/03, Pupino (Συλλογή 2005, σ. I-5285).

ψεως από την προϋπόθεση ότι τα πραγματικά περιστατικά βάσει των οποίων εκδόθηκε αποτελούν αξιόποινη πράξη και στο κράτος εκτελέσεως του εντάλματος. Το Arbitragehof ερωτά αν η καινοτομία αυτή συνάδει προς τις αρχές της ισότητας και της αρχής «ουδεμία ποινή άνευ νόμου» και αν, ως εκ τούτου, είναι σύμφωνη προς το άρθρο 6, παράγραφος 2, ΕΕ.

6. Για την επίλυση του προβλήματος αυτού, επιβάλλεται, αναμφιβόλως, να εξεταστεί ο ρόλος των θεμελιωδών δικαιωμάτων σ' ένα τόσο ευαίσθητο τομέα όπως είναι η αστυνομική και δικαστική συνεργασία σε ποινικές υποθέσεις από της δημοσιεύσεως του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ενώσεως [6].

7. Το εγχείρημα δεν στερείται σημασίας, διότι, σε ορισμένα κράτη μέλη, οι νόμοι περί μεταφοράς της αποφάσεως-πλαίσιο ακυρώθηκαν με το σκεπτικό ότι παραβίαζαν ορισμένες συνταγματικές εγγυήσεις. Στην Πολωνία, το Trybunał Constytucyjny (Συνταγματικό Δικαστήριο), του οποίου αρμοδιότητα είναι ο έλεγχος των νόμων υπό το πρίσμα των συνταγματικών κανόνων, έκρινε, με απόφαση που εξέδωσε στις 27 Απριλίου 2005 [7], ότι το άρθρο 607t, παράγραφος 1, του κώδικα ποινικής δικονομίας αντιβαίνει στο άρθρο 55, παράγραφος 1, του Συντάγματος [8], διότι παρέχει τη δυνατότητα παραδόσεως ημεδαπού στις αρχές ενός άλλου κράτους μέλους βάσει του ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως. Σχεδόν τρεις μήνες αργότερα, και με παρεμφερές σκεπτικό [9], το Bundesverfassungsgericht (γερμανικό Ομοσπονδιακό Συνταγματικό Δικαστήριο) κατέληξε σε ανάλογες κρίσεις [10] σε σχέση με τον εκτελεστικό νόμο για την απόφαση-πλαίσιο [11]. Το Ανώτατο Δικαστήριο της Κύπρου ακολούθησε την ίδια οδό [12], διότι το άρθρο 11 του Συντάγματος δεν προβλέπει τη δυνατότητα κρατήσεως σε εκτέλεση ενός ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως. Αντιθέτως, με την απόφαση που εξέδωσε στις 3 Μαΐου 2006 [13], το Ústavní Soud (τσεχικό Συνταγματικό Δικαστήριο) απέρριψε την προσφυγή αντισυνταγματικότητας που είχε ασκήσει ομάδα γερουσιαστών και βουλευτών κατά του εκτελεστικού νόμου για την απόφαση-πλαίσιο, νόμου για τον

6 — ΕΕ 2000, C 364, σ. 1.

7 — P 1/05. Σχετικά με την απόφαση αυτή ενδιαφέρον παρουσιάζει το άρθρο του Komárek, J., «Pluralismo constitucional europeo tras la ampliación —Un análisis de la jurisprudencia comunitaria del Tribunal Constitucional polaco—», σε *Revista Española de Derecho Europeo,* τεύχος 16, 2005, σ. 627 έως 657.

8 — Το άρθρο αυτό ορίζει ότι: «Απαγορεύεται η έκδοση Πολωνών πολιτών».

9 — Το άρθρο 16, παράγραφος 2, του Grundgesetz für die Bundesrepublik (Θεμελιώδης Νόμος της Βόννης) απαγόρευε την έκδοση Γερμανού πολίτη στο εξωτερικό. Η διάταξη αυτή τροποποιήθηκε στις 29 Δεκεμβρίου 2000 προκειμένου να περιοριστεί το δικαίωμα μη εκδόσεως σε ορισμένες νομοθετικώς προβλεπόμενες περιπτώσεις.

10 — Απόφαση της 18ης Ιουλίου 2005 (2 BvR 2236/04) με την οποία το Bundesverfassungsgericht διαπίστωσε την παραβίαση του θεμελιώδους δικαιώματος που κατοχυρώνει το άρθρο 16, παράγραφος 2, του Θεμελιώδους Νόμου της Βόννης.

11 — Europäisches Haftbefehlgesetz — EuHbG. Κάνοντας χρήση του άρθρου 190 του Συντάγματος, το πολωνικό Συνταγματικό Δικαστήριο ανέβαλε για δεκαοκτώ μήνες τα έννομα αποτελέσματα της διαπιστώσεως της αντισυνταγματικότητας, διότι «το ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως έχει θεμελιώδη σημασία για τη λειτουργία της διοικήσεως της δικαιοσύνης, κυρίως όσον αφορά τη βελτίωση της ασφάλειας, καθ' ό μέτρο αποτελεί μορφή συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών στο πλαίσιο της καταπολεμήσεως του εγκλήματος». Αντιθέτως, η απόφαση του γερμανικού Ομοσπονδιακού Συνταγματικού Δικαστηρίου παρήγαγε πάραυτα τα αποτελέσματά της· έτσι, το ποινικό τμήμα της Audiencia Nacional, που αποτελεί το αρμόδιο για τα ζητήματα αυτά ισπανικό δικαστήριο [άρθρο 6, παράγραφος 3, της αποφάσεως-πλαίσιο σε συνδυασμό με τον ισπανικό οργανικό νόμο 2/2003, της 14ης Μαρτίου, συμπληρωματικό του νόμου περί του ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως και παραδόσεως — *Boletín Oficial del Estado* (στο εξής: BOE), αριθ. 65, της 17ης Μαρτίου 2003, σ. 10244], ακύρωσε τις διαδικασίες παραδόσεως που είχαν κινηθεί βάσει ενταλμάτων εκδοθέντων από τη Γερμανία και τις μετέτρεψε σε διαδικασίες εκδόσεως (απόφαση της 20ής Σεπτεμβρίου 2005). Παρεμφερές είναι το σκεπτικό της αποφάσεως που εξέδωσε ο ελληνικός Άρειος Πάγος στις 20 Δεκεμβρίου 2005 (απόφαση 2483/2005).

12 — Απόφαση της 7ης Νοεμβρίου 2005 (υπόθεση 294/2005).

13 — Απόφαση 66/04.

οποίο υποστήριζαν ότι παραβίαζε το Σύνταγμα καθόσον επέτρεπε την παράδοση ημεδαπών και την κατάργηση του ελέγχου που συνεπάγεται η εφαρμογή του κριτηρίου του διττού αξιοποίνου.

8. Επομένως, πρόκειται για ζήτημα ιδιαίτερης σημασίας ως προς τις ενδεχόμενες συγκρούσεις μεταξύ των συνταγμάτων και το δίκαιο της Ενώσεως, ζήτημα επί του οποίου το Δικαστήριο οφείλει να τοποθετηθεί αναλαμβάνοντας τον πρωταγωνιστικό ρόλο που του προσήκει προκειμένου να προβεί σε ερμηνεία των αξιών και των αρχών της κοινοτικής εννόμου τάξεως βάσει κριτηρίων αναλόγων προς αυτά των εθνικών εννόμων τάξεων [14].

II — Το νομικό πλαίσιο

Α — *Η Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση*

9. Η Ένωση, η οποία αποτελεί ένα νέο στάδιο στη διαδικασία ολοκληρώσεως που σκοπεί στη σύσφιξη των δεσμών μεταξύ των λαών της Ευρώπης, έχει τις ρίζες της στις Ευρωπαϊκές Κοινότητες, συμπληρούμενη με τις πολιτικές και τις μορφές συνεργασίας που προβλέπει η Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση (άρθρο 1 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση). Ακρογωνιαίο λίθο της Ενώσεως αποτελούν οι κοινές ευρωπαϊκές αξίες της ελευθερίας, της δημοκρατίας, του κράτους δικαίου και του σεβασμού των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών (άρθρο 6, παράγραφος 1, ΕΕ).

10. Αυτά ακριβώς τα θεμελιώδη δικαιώματα, όπως κατοχυρώνονται με την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, της 4ης Νοεμβρίου 1950 (στο εξής: Σύμβαση της Ρώμης), έχουν αναχθεί, σύμφωνα με τις κοινές στα κράτη μέλη συνταγματικές παραδόσεις, σε γενικές αρχές της κοινοτικής εννόμου τάξεως, των οποίων η προστασία έχει ανατεθεί στο Δικαστήριο στο πλαίσιο των Συνθηκών περί ιδρύσεως των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων καθώς και της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (άρθρο 6, παράγραφος 2, ΕΕ σε συνδυασμό με το άρθρο 46, στοιχείο δ΄, ΕΕ).

11. Στόχος της Ενώσεως είναι μεταξύ άλλων να διατηρήσει και να αναπτύξει την Ένωση ως χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης μέσα στον οποίο εξασφαλίζεται η ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων σε συνδυασμό με κατάλληλα μέτρα όσον αφορά την πρόληψη και την καταστολή της εγκληματικότητας (άρθρο 2, παράγραφος 1, τέταρτη περίπτωση, ΕΕ) στο πλαίσιο του, ως είθισται να ονομάζεται, τρίτου πυλώνα, ο οποίος αφορά την αστυνομική και δικαστική συνεργασία σε ποινικές υποθέσεις (τίτλος VI της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση).

12. Σκοπός αυτού του τρίτου πυλώνα είναι να παράσχει στους πολίτες υψηλό επίπεδο ασφάλειας διά της επεξεργασίας πολιτικών προλήψεως και καταπολεμήσεως της εγκληματικότητας μέσω της στενότερης συνεργασίας μεταξύ των δικαστικών αρχών και της προσεγγίσεως, όπου τούτο είναι αναγκαίο, των εθνικών ποινικών κανόνων (άρθρα 31 ΕΕ και 32 ΕΕ).

14 — Ο Alonso García, R., *Justicia constitucional y Unión Europea*, εκδόσεις Thomson-Civitas, Μαδρίτη, 2005, σ. 41, τονίζει ότι υπάρχει η ανάγκη αυτή.

13. Η δράση στον δικαστικό τομέα περιλαμβάνει, π.χ., α) τη διευκόλυνση και επιτάχυνση της συνεργασίας σε σχέση με τη διεξαγωγή δικών και την εκτέλεση αποφάσεων, β) τη διευκόλυνση της εκδόσεως, γ) την εξασφάλιση της συμβατότητας των κανόνων που εφαρμόζονται στα κράτη μέλη, δ) την πρόληψη των συγκρούσεων δικαιοδοσίας και ε) την προοδευτική θέσπιση μέτρων για τη θέσπιση ορισμένων ελάχιστων κανόνων ως προς τα στοιχεία της αντικειμενικής υποστάσεως των αξιοποίνων πράξεων και τις ποινές στους τομείς της οργανωμένης εγκληματικότητας, της τρομοκρατίας και της παράνομης διακινήσεως ναρκωτικών (άρθρο 31, παράγραφος 1, ΕΕ).

14. Προς τούτο, το Συμβούλιο μπορεί ομόφωνα (άρθρο 34, παράγραφος 2, στοιχεία α΄, β΄, και γ΄, ΕΕ):

1) να υιοθετεί κοινές θέσεις προσδιορίζοντας την προσέγγιση της Ενώσεως ως προς συγκεκριμένο θέμα,

2) να υιοθετεί αποφάσεις-πλαίσιο με σκοπό την προσέγγιση των νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων των κρατών μελών, αποφάσεις-πλαίσιο οι οποίες δεσμεύουν τα κράτη μέλη ως προς το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα, αλλά αφήνουν στην αρμοδιότητα των εθνικών αρχών την επιλογή του τύπου και των μέσων και οι οποίες δεν παράγουν άμεσο αποτέλεσμα,

3) να υιοθετεί αποφάσεις για οποιονδήποτε άλλο σκοπό σύμφωνο με τους στόχους του τρίτου πυλώνα, αποφάσεις δεσμευτικές και μη δυνάμενες να παράγουν άμεσο αποτέλεσμα.

15. Το Συμβούλιο μπορεί επίσης να καταρτίζει συμβάσεις τις οποίες συνιστά στα κράτη μέλη προς αποδοχή και οι οποίες αρχίζουν να ισχύουν αφού υιοθετηθούν τουλάχιστον από τα μισά κράτη μέλη (άρθρο 34, παράγραφος 2, στοιχείο δ΄, ΕΕ).

Β — *Η απόφαση-πλαίσιο 2002/584*

16. Η απόφαση αυτή η οποία εκδόθηκε βάσει του άρθρου 31, παράγραφος 1, στοιχεία α΄ και β΄, ΕΕ και το άρθρο 34, παράγραφος 2, στοιχείο β΄, ΕΕ σκοπεί στην κατάργηση της τυπικής διαδικασίας εκδόσεως εντός της Ενώσεως[15] και στην αντικατάστασή της από ένα απλοποιημένο σύστημα παραδόσεως μεταξύ των δικαστικών αρχών των προσώπων που έχουν καταδικαστεί ή είναι ύποπτα, προς τον σκοπό της εκτελέσεως δικαστικών αποφάσεων ή της ασκήσεως ποινικής διώξεως (πρώτη και πέμπτη αιτιολογική σκέψη). Εναρμονιζόμενη προς τον ανωτέρω σκοπό, η απόφαση-πλαίσιο αντικαθιστά, στις σχέσεις μεταξύ των κρατών μελών, τις διατάξεις των προγενέστερων ή μεταγενέστερων διε-

15 — Όπως είχε προτείνει το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Tampere στις 15 και 16 Οκτωβρίου 1999 (σημείο 35 των συμπερασμάτων της Προεδρίας).

θνών συμβάσεων (άρθρο 31, παράγραφος 1) [16], οι οποίες εξακολουθούν εντούτοις να ισχύουν στον βαθμό που επιτρέπουν την εμβάθυνση ή διεύρυνση των στόχων της αποφάσεως-πλαίσιο και συμβάλλουν στην περαιτέρω απλούστευση και διευκόλυνση των διαδικασιών παραδόσεως προσώπων για τα οποία έχει εκδοθεί ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως (άρθρο 31, παράγραφος 2).

17. Ως εκ τούτου, η απόφαση-πλαίσιο εγκαταλείπει το σύστημα της συνεργασίας μεταξύ κρατών μελών προκειμένου να το αντικαταστήσει με ένα σύστημα ελεύθερης κυκλοφορίας των δικαστικών αποφάσεων το οποίο στηρίζεται στην αμοιβαία εμπιστοσύνη και την αμοιβαία αναγνώριση (πέμπτη, έκτη και δέκατη αιτιολογική σκέψη· άρθρο 1, παράγραφος 2).

18. Το Συμβούλιο της Ενώσεως εξέδωσε την απόφαση-πλαίσιο στηριζόμενο στις αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας και με γνώμονα τον σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων και του άρθρου 6 ΕΕ (έβδομη και δωδέκατη αιτιολογική σκέψη· άρθρο 1, παράγραφος 3) σε τέτοιον βαθμό ώστε να πρέπει να απορρίπτεται οποιαδήποτε αίτηση παραδόσεως προσώπου [17], εφόσον από αντικειμενικά στοιχεία συνάγεται ότι το ένταλμα συλλήψεως εκδόθηκε προς τον σκοπό της διώξεως ή τιμωρίας προσώπου λόγω του φύλου, της φυλής, της θρησκείας, της εθνοτικής καταγωγής, της ιθαγενείας, της γλώσσας, των πολιτικών φρονημάτων ή του γενετήσιου προσανατολισμού του ή εφόσον διατρέχει σοβαρό κίνδυνο να του επιβληθεί η ποινή του θανάτου ή να υποβληθεί σε βασανιστήρια ή άλλη απάνθρωπη ή εξευτελιστική ποινή ή μεταχείριση. Η απόφαση-πλαίσιο προχωρεί ακόμη πιο πολύ και παροτρύνει τα κράτη μέλη να εφαρμόζουν τους συνταγματικούς κανόνες τους που διέπουν το δικαίωμα σε δίκαιη δίκη [18], την ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι, την ελευθερία του Τύπου, και την ελευθερία εκφράσεως (δωδέκατη και δέκατη τρίτη αιτιολογική σκέψη). Το Συμβούλιο ανέλαβε τη δέσμευση ότι τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα τα οποία τυγχάνουν επεξεργασίας στο πλαίσιο της εφαρμογής της αποφάσεως-πλαίσιο θα προστατεύονται (δέκατη τέταρτη αιτιολογική σκέψη).

16 — Πρόκειται για τις ακόλουθες συμβάσεις: α) για την ευρωπαϊκή σύμβαση εκδόσεως της 13ης Δεκεμβρίου 1957, το πρόσθετο πρωτόκολλό της της 15ης Οκτωβρίου 1975, το δεύτερο πρόσθετο πρωτόκολλό της της 17ης Μαρτίου 1978 και για την ευρωπαϊκή σύμβαση για την καταστολή της τρομοκρατίας της 27ης Ιανουαρίου 1977, στο μέτρο που αφορά την έκδοση, β) για τον τίτλο ΙΙΙ, κεφάλαιο 4, της συμβάσεως της 19ης Ιουνίου 1990 για την εφαρμογή της συμφωνίας του Σένγκεν της 14ης Ιουνίου 1985 σχετικά με τη σταδιακή κατάργηση των ελέγχων στα κοινά σύνορα, γ) για τη συμφωνία της 26ης Μαΐου 1989 μεταξύ των δώδεκα κρατών μελών των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων για την απλούστευση και τον εκσυγχρονισμό των τρόπων διαβίβασης των αιτήσεων για έκδοση, δ) για τη σύμβαση της 10ης Μαρτίου 1995 για την απλουστευμένη διαδικασία έκδοσης μεταξύ των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ε) για τη σύμβαση της 27ης Σεπτεμβρίου 1996 για την έκδοση μεταξύ των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αυτές οι τελευταίες δύο συμβάσεις συνήφθησαν βάσει του άρθρου K.3, παράγραφος 2, στοιχείο γ΄, της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, νυν άρθρου 34, παράγραφος 2, στοιχείο δ΄, ΕΕ.

17 — Η απόδοση στην ισπανική γλώσσα έχει ως εξής: «Nada de lo dispuesto en la presente Decisión marco podrá interpretarse en el sentido de que impide la entrega de una persona contra la que se ha dictado una orden de detención europea cuando existan razones objetivas [...]», ωστόσο από τις λοιπές γλωσσικές αποδόσεις προκύπτει ότι η βούληση του νομοθέτη ήταν ακριβώς η αντίθετη, όπως καταδεικνύουν μεταξύ άλλων η απόδοση στη γαλλική γλώσσα («Rien dans la présente décision-cadre ne peut être interprété comme une interdiction de refuser la remise d'une personne qui fait l'objet d'un mandat d'arrêt européen s'il y a des raisons de croire, sur la base d'éléments objectifs [...]»), η απόδοση στην αγγλική γλώσσα («Nothing in this Framework Decision may be interpreted as prohibiting refusal to surrender a person for whom a European arrest warrant has been issued when there are reasons to believe, on the basis of objective elements [...]»), η απόδοση στη γερμανική γλώσσα («Keine Bestimmung des vorliegenden Rahmenbeschlusses darf in dem Sinne ausgelegt werden, dass sie es untersagt, die Übergabe einer Person, gegen die ein Europäischer Haftbefehl besteht, abzulehnen, wenn objektive Anhaltspunkte dafür vorliegen [...]») η απόδοση στην ολλανδική γλώσσα («Niets in dit kaderbesluit staat eraan in de weg dat de overlevering kan worden geweigerd van een persoon tegen wie een Europees aanhoudingsbevel is uitgevaardigd, indien er objectieve redenen bestaan om aan te nemen [...]»).

18 — Βλ. σημείο 24 των παρουσών προτάσεων.

19. Το ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως είναι δικαστική απόφαση η οποία εκδίδεται από κράτος μέλος προς τον σκοπό της συλλήψεως και της παραδόσεως από άλλο κράτος μέλος προσώπου που καταζητείται για την άσκηση ποινικής διώξεως ή την εκτέλεση ποινής ή μέτρου στερητικού της ελευθερίας (άρθρο 1, παράγραφος 1).

20. Το ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως έχει αυστηρώς δικαστικό χαρακτήρα. Αποτελεί μηχανισμό συνεργασίας μεταξύ δικαστηρίων (άρθρα 1 και 3 έως 6), υπό την επιφύλαξη της αμιγώς πρακτικής και διοικητικής στηρίξεως την οποία καλείται να παράσχει η εκτελεστική εξουσία (ένατη αιτιολογική σκέψη και άρθρο 7).

21. Ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως μπορεί να εκδοθεί για πράξεις που τιμωρούνται από το δίκαιο του κράτους μέλους εκδόσεως του σχετικού εντάλματος με στερητική της ελευθερίας ποινή ή με στερητικό της ελευθερίας μέτρο ασφαλείας ανώτατης διάρκειας τουλάχιστον δώδεκα μηνών ή, εάν έχει ήδη επιβληθεί ποινή ή μέτρο ασφαλείας, για απαγγελθείσες καταδίκες διάρκειας τουλάχιστον τεσσάρων μηνών (άρθρο 2, παράγραφος 1). Το κράτος μέλος εκτελέσεως μπορεί να εξαρτήσει την παράδοση από την προϋπόθεση ότι οι πράξεις για τις οποίες εκδόθηκε το ένταλμα συλλήψεως συνιστούν αξιόποινη πράξη και βάσει της δικής του νομοθεσίας (άρθρο 2, παράγραφος 4).

22. Κατά το άρθρο 2, παράγραφος 2, ο κανόνας αυτός, γνωστός ως κανόνας του «διττού αξιοποίνου», δεν εφαρμόζεται στις περιπτώσεις τριάντα δύο πράξεων υπό τον όρο ότι τιμωρούνται στο κράτος μέλος εκδόσεως του εντάλματος με στερητική της ελευθερίας ποινή ή στερητικό της ελευθερίας μέτρο ασφαλείας ανώτατης διάρκειας τουλάχιστον τριών ετών. Ο κατάλογος περιλαμβάνει τις ακόλουθες πράξεις:

— συμμετοχή σε εγκληματική οργάνωση,

— τρομοκρατία,

— εμπορία ανθρώπων,

— σεξουαλική εκμετάλλευση παιδιών και παιδική πορνογραφία,

— παράνομη διακίνηση ναρκωτικών και ψυχοτρόπων ουσιών,

— παράνομη διακίνηση όπλων, πυρομαχικών και εκρηκτικών,

— δωροδοκία,

— καταδολίευση, συμπεριλαμβανομένης της απάτης σε βάρος των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά την έννοια της σύμβασης της 26ης Ιουλίου 1995 σχετικά με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων,

— νομιμοποίηση προϊόντων εγκλήματος,

— παραχάραξη, περιλαμβανομένης της κιβδηλείας του ευρώ,

— εγκληματικότητα στον κυβερνοχώρο,

— εγκλήματα κατά του περιβάλλοντος, συμπεριλαμβανομένου του παράνομου εμπορίου απειλούμενων ζωικών ειδών και του παράνομου εμπορίου απειλούμενων φυτικών ειδών και φυτικών ποικιλιών,

— παροχή βοήθειας για την παράνομη είσοδο και διαμονή,

— ανθρωποκτονία εκ προθέσεως, βαρεία σωματική βλάβη,

— παράνομο εμπόριο ανθρωπίνων οργάνων και ιστών,

— απαγωγή, παράνομη κατακράτηση και ομηρεία,

— ρατσισμός και ξενοφοβία,

— οργανωμένες ή ένοπλες κλοπές,

— παράνομη διακίνηση πολιτιστικών αγαθών, συμπεριλαμβανομένων των αρχαιοτήτων και των έργων τέχνης,

— απάτη,

— αθέμιτη προστασία έναντι παράνομου περιουσιακού οφέλους, εκβίαση,

— παράνομη απομίμηση και πειρατεία προϊόντων,

— πλαστογραφία δημοσίων εγγράφων και εμπορία πλαστών,

— παραχάραξη μέσων πληρωμής,

— λαθρεμπόριο ορμονικών ουσιών και άλλων αυξητικών παραγόντων,

— λαθρεμπόριο πυρηνικών και ραδιενεργών ουσιών,

— εμπορία κλεμμένων οχημάτων,

— βιασμός,

— εμπρησμός με πρόθεση,

— εγκλήματα που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου,

— αεροπειρατεία και πειρατεία,

— δολιοφθορά.

23. Το άρθρο 3 προβλέπει τρεις λόγους υποχρεωτικής μη εκτελέσεως του εντάλματος συλλήψεως και το άρθρο 4 απαριθμεί άλλους επτά λόγους προαιρετικής μη εκτελέσεως. Η ομάδα αυτή περιλαμβάνει τις περιπτώσεις κατά τις οποίες το κράτος μέλος εκτελέσεως, του οποίου ο καταδικασθείς έχει την ιθαγένεια ή στο οποίο διαμένει, δεσμεύεται να εκτελέσει την ποινή ή το μέτρο ασφαλείας σύμφωνα με το εσωτερικό του δίκαιο (άρθρο 4, σημείο 6). Στο ίδιο πνεύμα, το άρθρο 5, σημείο 3, επιτρέπει στις περιπτώσεις αυτές, όταν αντικείμενο του εντάλματος συλλήψεως είναι η κίνηση ποινικής διώξεως, η παράδοση να εξαρτάται από την προϋπόθεση ότι, μετά από ακρόασή του, το πρόσωπο θα μεταχθεί στο κράτος μέλος καταγωγής του ώστε να εκτίσει σε αυτό τη στερητική της ελευθερίας ποινή που ενδεχομένως απαγγελθεί εναντίον του.

24. Στο πλαίσιο της διαδικασίας η οποία έχει τον χαρακτήρα επείγοντος και η οποία υπόκειται σε προθεσμία (άρθρα 17 και 23), ο ενδιαφερόμενος μπορεί να ασκήσει το δικαίωμά του ακροάσεως (άρθρα 14 και 19), να προσφύγει στις υπηρεσίες νομικού παραστάτη και διερμηνέα (άρθρο 11, παράγραφος 2) και να τύχει των εγγυήσεων που περιβάλλουν εν γένει τους κρατουμένους. Ενδεχομένως, έχει το δικαίωμα προσωρινής απολύσεως σύμφωνα με το εσωτερικό δίκαιο του κράτους μέλους εκτελέσεως (άρθρο 12).

25. Το ένταλμα συλλήψεως περιλαμβάνει τα στοιχεία που είναι αναγκαία για την εκτέλεσή του, ιδίως τα στοιχεία που αφορούν την ταυτότητα του καταζητούμενου προσώπου, τη φύση και τον νομικό χαρακτηρισμό του αδικήματος (άρθρο 8, παράγραφος 1). Όλες οι δυσχέρειες που πιθανώς να ανακύψουν κατά τη διάρκεια της διαδικασίας ρυθμίζο-

νται με απευθείας επαφές μεταξύ των ενδιαφερόμενων δικαστικών αρχών ή, ενδεχομένως, με την παρέμβαση των κεντρικών αρχών των κρατών μελών (άρθρο 10, παράγραφος 5).

26. Η προθεσμία για την εφαρμογή της αποφάσεως-πλαίσιο έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2003 (άρθρο 34, παράγραφος 1).

III — Η διαφορά που αποτελεί αντικείμενο της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

27. Το σωματείο Advocaten voor de Wereld άσκησε ενώπιον του βελγικού Arbitragehof προσφυγή κατά του νόμου της 19ης Δεκεμβρίου 2003 σχετικά με το ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως [19], με τον οποίο μεταφέρεται στη βελγική έννομη τάξη η απόφαση-πλαίσιο, με το σκεπτικό ότι αυτή η απόφαση-πλαίσιο αντιβαίνει στα άρθρα 10 και 11 του βελγικού Συντάγματος σε συνδυασμό με τα άρθρα 36, 167, παράγραφος 2, και 168. Το εν λόγω σωματείο υποστηρίζει ότι τα του ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως θα έπρεπε να ρυθμιστούν με διεθνή σύμβαση και ότι το άρθρο 5, παράγραφος 5, του ανωτέρω νόμου, με το οποίο μεταφέρεται στη βελγική έννομη τάξη το άρθρο 2, παράγραφος 2, της αποφάσεως-πλαίσιο, παραβιάζει την αρχή της ισότητας καθώς και την απαίτηση περί lex certa στις ποινικές υποθέσεις.

19 — *Moniteur belge* της 22ας Δεκεμβρίου 2003, δεύτερη έκδοση, σ. 60075.

28. Υπό τις συνθήκες αυτές, το Συνταγματικό Δικαστήριο ανέστειλε την έκδοση αποφάσεως και αποφάσισε [20] να υποβάλει τα ακόλουθα ερωτήματα στο Δικαστήριο:

«1) Είναι η απόφαση-πλαίσιο 2002/584 [...] σύμφωνη προς το άρθρο 34, παράγραφος 2, στοιχείο β΄, της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση κατά το οποίο αποφάσεις-πλαίσιο μπορούν να εκδοθούν μόνο για την προσέγγιση των νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων των κρατών μελών;

2) Είναι το άρθρο 2, παράγραφος 2, της αποφάσεως-πλαίσιο 2002/584 [...], στον βαθμό που καταργεί την εξέταση του αν τηρείται η απαίτηση του διττού αξιοποίνου σε σχέση με τις αξιόποινες πράξεις που απαριθμεί, σύμφωνο προς το άρθρο 6, παράγραφος 2, της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, και ειδικότερα προς την αρχή "ουδεμία ποινή άνευ νόμου" και την αρχή της ισότητας και της απαγορεύσεως των δυσμενών διακρίσεων που κατοχυρώνει η εν λόγω διάταξη;»

20 — Έχω την ελπίδα ότι το παράδειγμά του θα βρει μιμητές και ότι και άλλα συνταγματικά δικαστήρια, τα οποία ουδόλως έχουν πεισθεί να αναλάβουν τα καθήκοντά τους ως κοινοτικοί δικαστές, θα ξεκινήσουν με το Δικαστήριο τον διάλογο που είναι απαραίτητος για τη δημιουργία μιας ενωμένης Ευρώπης. Στις «Reflexiones sobre el Tribunal Constitucional español como juez comunitario» («Σκέψεις για το ισπανικό Συνταγματικό Δικαστήριο ως κοινοτικό δικαστή»), εισήγηση στο πλαίσιο της Στρογγυλής Τραπέζης με θέμα «Los tribunales constitucionales ante el derecho comunitario» («Τα συνταγματικά δικαστήρια ενώπιον του κοινοτικού δικαίου») που πραγματοποιήθηκε κατά τη διάρκεια του συνεδρίου που οργανώθηκε στη Murcia τον Νοέμβριο του 2005 από το Consejo General del Poder Judicial español (γενικό συμβούλιο της δικαστικής εξουσίας) με θέμα La articulación entre el derecho comunitario y los derechos nacionales: algunas zonas de fricción (Η συνύπαρξη κοινοτικού δικαίου και εθνικών νομοθεσιών: ορισμένα σημεία τριβής), άσκησα κριτική στις επιφυλάξεις του ισπανικού Συνταγματικού Δικαστηρίου το οποίο παραμένει στο περιθώριο του κοινοτικού διαλόγου.

IV — Η διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου

29. Η αίτηση του Arbitragehof για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως καταχωρίστηκε στο πρωτόκολλο του Δικαστηρίου στις 2 Αυγούστου 2005. Γραπτές παρατηρήσεις κατέθεσαν το σωματείο Advocaten voor de Wereld, η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ενώσεως καθώς και οι Κυβερνήσεις του Βελγίου, της Τσεχίας, της Ισπανίας, της Φινλανδίας, της Γαλλίας, του Ηνωμένου Βασιλείου, της Λετονίας, της Λιθουανίας, των Κάτω Χωρών και της Πολωνίας. Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση της 11ης Ιουλίου 2006 παραστάθηκαν, προκειμένου να υποβάλουν τις προφορικές παρατηρήσεις τους, οι εκπρόσωποι του σωματείου Advocaten voor de Wereld, των Κυβερνήσεων του Βελγίου, της Τσεχίας, της Ισπανίας, της Γαλλίας, των Κάτω Χωρών και του Ηνωμένου Βασιλείου καθώς και οι εκπρόσωποι του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ενώσεως και της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

V — Ανάλυση των προδικαστικών ερωτημάτων

A — *Η νομική βάση (το πρώτο ερώτημα)*

30. Ουδείς αμφισβητεί ότι η απόφαση-πλαίσιο αφορά ένα ζήτημα που εμπίπτει στον τρίτο πυλώνα της Ευρωπαϊκής Ενώσεως ούτε, ως εκ τούτου, ότι το Συμβούλιο είναι αρμόδιο να προβαίνει στη θέσπιση των κανόνων που τον ρυθμίζουν [21]. Η διαφωνία αφορά την επιλεγείσα πηγή του χρησιμοποιούμενου δικαίου δεδομένου ότι κατά την κύρια δίκη διατυπώθηκαν ορισμένες επιφυλάξεις ως προς το αν μια απόφαση-πλαίσιο αποτελεί πρόσφορο μέσο. Οι επιφυλάξεις αυτές στηρίζονται σε δύο λόγους: αφενός, δεν πρόκειται για προσέγγιση των προϋφιστάμενων εθνικών νομοθεσιών δεδομένου ότι το ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως αποτελεί πρόσφατο μόρφωμα και, αφετέρου, μια απόφαση-πλαίσιο δεν μπορεί να εισαγάγει παρεκκλίσεις στις προγενέστερες διεθνείς συμβάσεις που διέπουν την έκδοση.

31. Δεδομένου ότι προσδιορίστηκε βάσει των ανωτέρω το αντικείμενο της διαμάχης, πρέπει κατ' αρχάς να εξεταστεί η ίδια η ουσία του ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως προκειμένου να διερευνηθεί η φύση της και να διαπιστωθεί αν οι κανόνες εναρμονίσεως που χαρακτηρίζουν μια απόφαση-πλαίσιο μπορούν να εφαρμοστούν σε αυτό. Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως, θα πρέπει να εξεταστεί αν το πεδίο αυτό ήταν απαγορευμένο για αυτή την κατηγορία πράξεων δυνάμει της αρχής contrarius actus λόγω του ότι είχε ήδη αποτελέσει αντικείμενο διακρατικών συνθηκών κατά το παρελθόν.

21 — Το ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως εξυπηρετεί τους σκοπούς του άρθρου 2, παράγραφος 1, τέταρτη περίπτωση, ΕΕ, του άρθρου 29, δεύτερο εδάφιο, δεύτερη περίπτωση, ΕΕ και του άρθρου 31, παράγραφος 1, στοιχεία α΄ και β΄, ΕΕ. Χαρακτηριστικό αυτού του εντάλματος συλλήψεως είναι ότι οι δικαστές ενός κράτους μέλους προσδίδουν ισχύ στα εντάλματα που έχουν εκδοθεί από δικαστές άλλων κρατών μελών συμβάλλοντας με τον τρόπο αυτό στην εμβάθυνση και τη βελτίωση της δικαστικής συνεργασίας (άρθρο 31, παράγραφος 1, στοιχείο α΄, ΕΕ). Εάν θεωρηθεί ότι το ένταλμα αυτό αποτελεί διαδικαστικό τύπο για την έκδοση (άποψη την οποία δεν συμμερίζομαι για λόγους που θα εκθέσω στη συνέχεια), εμπίπτει στην αρμοδιότητα που απορρέει από το άρθρο 31, παράγραφος 1, στοιχείο β΄, ΕΕ. Εν πάση περιπτώσει, η απαρίθμηση των περιπτώσεων του εν λόγω άρθρου 31 δεν είναι εξαντλητική (δεδομένου ότι το κείμενο χρησιμοποιεί τη διατύπωση «μεταξύ άλλων»), λόγος για τον οποίο μια διαδικασία η οποία καθιστά ευχερέστερη τη σύλληψη και την παράδοση προσώπων προκειμένου να δικαστούν ή να εκτίσουν την καταγνωσθείσα σε αυτά ποινή βελτιώνει το επίπεδο ασφάλειας των πολιτών της Ενώσεως και είναι απολύτως σύμφωνη προς το άρθρο 29 ΕΕ.

32. Εντούτοις, πριν προβώ στην εξέταση των ζητημάτων αυτών πρέπει να απαντήσω στην Τσεχική Κυβέρνηση η οποία ζήτησε να κριθεί απαράδεκτο αυτό το πρώτο ερώτημα.

1. Επί του παραδεκτού

33. Η Τσεχική Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι η ανάλυση της δυνατότητας μιας αποφάσεως-πλαίσιο να ρυθμίζει τα του ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως απαιτεί από το Δικαστήριο να προβεί στην εξέταση μιας διατάξεως του πρωτογενούς δικαίου (ήτοι του άρθρου 34, παράγραφος 2, στοιχείο β', ΕΕ) «η οποία δεν υπόκειται στον έλεγχό του» και ότι, ως εκ τούτου, είναι αναρμόδιο να αποφανθεί επί του ζητήματος αυτού. Η άποψη αυτή στερείται ερείσματος δεδομένου ότι μία από τις κύριες αρμοδιότητες του Δικαστηρίου είναι ακριβώς η ερμηνεία των Συνθηκών και η προάσπισή τους έναντι του παράγωγου δικαίου, αρμοδιότητα με πρόδηλο συνταγματικό χαρακτήρα [22].

34. Όλες οι εξουσίες της Ενώσεως συνδέονται και υπόκεινται στους κανόνες που θεσπίζει ο «Ευρωπαίος συντακτικός νομοθέτης». Επιπλέον, το Δικαστήριο οφείλει να διαφυλάσσει την ακεραιότητα των Συνθηκών και να διασφαλίζει την αποτελεσματική εφαρμογή τους προστατεύοντάς τες από πλάνες στις οποίες μπορούν να υποπέσουν τα λοιπά κοινοτικά όργανα. Το Arbitragehof δεν ζητεί από το Δικαστήριο τίποτα το υπερβολικό, αλλά να εκτιμήσει στο πλαίσιο της ασκήσεως των αρμοδιοτήτων του αν μια διάταξη του νομοθέτη της Ενώσεως συμβιβάζεται με ένα κανόνα της Συνθήκης [23], εκτίμηση για την οποία το Δικαστήριο πρέπει κατ' αρχάς να ερμηνεύσει τον κανόνα που αποτελεί σημείο τριβής και να καθορίσει το περιεχόμενό του, καθήκον από την άσκηση του οποίου δεν μπορεί να εκφύγει.

35. Εντούτοις, η Τσεχική Κυβέρνηση εμμένει στο γεγονός ότι αυτό το πρώτο ερώτημα είναι απαράδεκτο και υποστηρίζει ότι η διάταξη περί παραπομπής είναι ασαφής όσον αφορά τους λόγους που καθιστούν ανίσχυρη την απόφαση-πλαίσιο. Η Τσεχική Κυβέρνηση διευκρινίζει ότι, στον βαθμό που το προσφεύγον σωματείο ζητεί την κήρυξη ως αντισυνταγματικού του βελγικού νόμου περί εφαρμογής της προβάλλοντας ότι η εν λόγω απόφαση-πλαίσιο δεν αποτελεί πρόσφορο μέσο για την προσέγγιση των εθνικών νομοθεσιών, θα έπρεπε να στηρίξει το αίτημά του σε συλλογισμούς που είναι κρίσιμοι και το αιτούν δικαστήριο θα έπρεπε να τους παραθέσει στην απόφασή του.

36. Τα στοιχεία που παρέχουν οι εθνικοί δικαστές πρέπει να δίδουν τη δυνατότητα στους μετέχοντες στην προδικαστική διαδικασία να υποβάλουν παρατηρήσεις που να παρέχουν στο Δικαστήριο τα στοιχεία που απαιτούνται προκειμένου να δώσει μια

22 — Ο Rodríguez-Iglesias, G. C. τόνισε τη σημασία του Δικαστηρίου ως Συνταγματικού Δικαστηρίου στο άρθρο του «El poder judicial en la Unión Europea», σε *La Unión Europea tras la Reforma*, Πανεπιστήμιο της Cantabria, 1998, σ. 22 επ. Και ο γράφων επανέλαβε την άποψη αυτή [Ruiz-Jarabo, D., «La vinculación a la jurisprudencia del Tribunal de Justicia de las Comunidades Europeas (I)», σε *Estudios de Derecho Judicial*, τεύχος 34, Consejo General del Poder Judicial, 2001, σ. 287 έως 291].

23 — Το προδικαστικό ερώτημα που αφορά το ζήτημα του κύρους παρέχει τη δυνατότητα έμμεσου ελέγχου της «συνταγματικότητας» του παράγωγου δικαίου επ' ευκαιρία της εφαρμογής του.

χρήσιμη απάντηση [24]. Ο σκοπός αυτός επιτυγχάνεται εν προκειμένω δεδομένου ότι είναι σαφές ότι αντικείμενο της διαφοράς είναι η καταλληλότητα μιας αποφάσεως-πλαίσιο να ρυθμίσει τα του ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως διά της προσεγγίσεως των εσωτερικών έννομων τάξεων. Εξάλλου, αυτό ακριβώς αντιλήφθηκαν οι λοιποί δώδεκα μετέχοντες στη διαδικασία, οι οποίοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο πλαίσιο αυτής της διαδικασίας δικαστικής συνεργασίας όπως επίσης, κατά τα λοιπά, και η ίδια η Τσεχική Κυβέρνηση η οποία, μολονότι προβάλλει τις ασάφειες της αποφάσεως του Arbitragehof, δεν αντιμετώπισε καμία δυσκολία να κατανοήσει την ουσία της υποθέσεως [25].

37. Αφού είναι πλέον ελεύθερη η οδός για την εξέταση της ουσίας της υποθέσεως, επιβάλλεται στη συνέχεια να αναλύσω αυτόν τον καινούργιο μηχανισμό ποινικής συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών.

2. Το ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως και η έκδοση

38. Ορισμένοι υποστήριξαν την άποψη ότι το ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως αποτελεί υποκατηγορία της εκδόσεως. Η θεωρία χαρακτήρισε την απόφαση-πλαίσιο ως απόπειρα «να καταστεί ευχερέστερη» η έκδοση μεταξύ των κρατών μελών [26], ως μια σύγχρονη εκδοχή της [27], ως sui generis έκδοση [28], ως έκδοση με διαφορετικό όνομα [29]. Εξάλλου, και ο ίδιος ο κοινοτικός νομοθέτης, στηριζόμενος στο άρθρο 31, παράγραφος 1, στοιχείο β΄, ΕΕ, συνέβαλε στη σύγχυση. Ένα άλλο ανώτατο εθνικό δικαστήριο, το Trybunał Constytucyjny, επίσης συνέβαλε στη σύγχυση αποφαινόμενο ότι η πραγματοποιούμενη παράδοση σε εκτέλεση ενός ευρωπαϊκού Συντάγματος συλλήψεως αποτελεί παραλλαγή της εκδόσεως, καίτοι το εν λόγω δικαστήριο διατύπωσε την κρίση αυτή προκειμένου να υποβάλει το ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως στις ίδιες προϋποθέσεις που ισχύουν για την έκδοση σε σχέση με την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων που κατοχυρώνει το πολωνικό Σύνταγμα [30]. Το αυτό έπραξε και το Bundesverfassungsgericht εξισώνοντας σιωπηρώς τους δύο μηχανισμούς [31].

39. Εντούτοις, οι διαφορές έχουν τονιστεί

24 — Διατάξεις της 8ης Ιουλίου 1998, C-9/98, Agostini (Συλλογή 1998, σ. I-4261, σκέψη 5), και της 2ας Μαρτίου 1999, C-422/98, Colonia Versicherung κ.λπ. (Συλλογή 1999, σ. I-1279, σκέψη 5).

25 — Δεν εναπόκειται στο Δικαστήριο να επιλύσει το ζήτημα σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο η ακαταλληλότητα της αποφάσεως-πλαίσιο συνεπάγεται την αντισυνταγματικότητα του νόμου περί μεταφοράς της, μολονότι θα μπορούσε κανείς να ριψοκινδυνεύσει την άποψη ότι, εφόσον απορρέει από διεθνή συνθήκη, θα συνέτρεχε παραβίαση του άρθρου 36 του βελγικού Συντάγματος σε συνδυασμό με τα άρθρα του 167 και 168.

26 — Tomuschat C., «Ungereimtes — Zum Urteil des Bundesverfassungsgerichts vom 18. Juli 2005 über den Europäischen Haftbefehl», σε *Europäische Zeitschrift für Grundrechte*, 2005, σ. 456.

27 — Flore, D., «L'accueil de la Décision cadre relative au mandat d'arrêt européen en Belgique», σε *Le mandat d'arrêt européen*, Bruylant, Βρυξέλλες, 2005, σ. 137. Ο Conway, G., «Judicial Interpretation and the Third Pillar», σε *European Journal of Crime, Criminal Law and Criminal Justice*, 2005, σ. 255, φρονεί ότι το ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως και η έκδοση είναι ισοδύναμα.

28 — Keijzer, N., «The double criminality requirement», σε *Handbook on the European arrest warrant*, Tob Blekxtoon, Wouter van Ballegooij (εκδότης), Χάγη, 2005, σ. 139.

29 — Plachta, M., «European Arrest Warrant: Revolution in Extradition», σε *Journal of Crime, Criminal Law and Criminal Justice*, 2003, σ. 193.

30 — Σκέψη 3 της προπαρατεθείσας στο σημείο 7 αποφάσεως.

31 — Απόφαση προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 10.

τόσο σε νομοθετικό [32] όσο και σε θεωρητικό [33] και νομολογιακό επίπεδο [34].

40. Πάντως, οι τοποθετήσεις δεν είναι τόσο αντιτιθέμενες, δεδομένου ότι εξαρτώνται από την επιλεγόμενη οπτική γωνία. Οσάκις η προσοχή εστιάζεται στο αποτέλεσμα, υπάρχει ομοφωνία, εντούτοις ανακύπτουν διαφωνίες όταν λαμβάνονται υπόψη οι βάσεις αυτού του τρόπου συνεργασίας και η μορφή με την οποία αναπτύσσεται.

41. Η μετάβαση από την έκδοση στο ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως συνιστά κοπερνίκεια επανάσταση. Είναι προφανές ότι τόσο η έκδοση όσο και το ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως εξυπηρετούν τον ίδιο σκοπό που είναι η παράδοση ενός κατηγορουμένου ή ενός καταδικασθέντος στις αρχές ενός άλλου κράτους μέλους προκειμένου να δικαστεί ή να εκτίσει την ποινή του· ωστόσο, στο σημείο αυτό τελειώνουν οι ομοιότητες.

42. Η διαδικασία εκδόσεως θέτει σε επαφή δύο κυρίαρχα κράτη, ήτοι το αιτούν κράτος και το κράτος εκτελέσεως, τα οποία ενεργούν αυτοτελώς: το πρώτο ζητεί τη συνεργασία του άλλου, το οποίο αποφασίζει κατά περίπτωση αν θα κάνει δεκτό ή όχι το σχετικό αίτημα λαμβάνοντας υπόψη λόγους που βαίνουν πέραν των αυστηρώς νομικών πλαισίων και υπεισέρχονται στη σφαίρα των διεθνών σχέσεων όπου η αρχή της σκοπιμότητας διαδραματίζει σημαντικό ρόλο. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο η τελική παρέμβαση των αρμόδιων πολιτικών προσώπων καθώς και η εφαρμογή κριτηρίων όπως είναι η αμοιβαιότητα ή το διττό αξιόποινο δικαιολογούνται διότι προέρχονται από διαφορετικές σφαίρες.

43. Τα πράγματα αλλάζουν στην περίπτωση που η αρωγή ζητείται και χορηγείται στο εσωτερικό ενός ολοκληρωμένου υπερεθνικού νομικού συστήματος εντός του οποίου τα κράτη παραιτούνται εν μέρει από την κυριαρχία τους και μεταφέρουν αρμοδιότητες σε όργανα τρίτα τα οποία έχουν ρυθμιστική εξουσία. Αυτή η προσέγγιση, που είναι η ενδεδειγμένη για τον πρώτο πυλώνα της Ενώσεως [35], ισχύει επίσης ως προς τον τρίτο πυλώνα, ο οποίος είναι διακυβερνητικός, αλλά διαθέτει προφανή

32 — Στην αιτιολογική έκθεση του ισπανικού νόμου 3/2003, της 14ης Μαρτίου, σχετικά με το ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως και παραδόσεως (BOE αριθ. 65, της 17ης Μαρτίου 2003, σ. 10244), ο νομοθέτης τονίζει ότι ο νόμος αυτός εισάγει «τόσο σημαντικές τροποποιήσεις στην κλασική διαδικασία εκδόσεως ώστε να μπορεί να υποστηριχθεί ανεπιφύλακτα ότι η έκδοση εκλείπει πλέον από τις σχέσεις δικαστικής συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ενώσεως» (τελευταίο εδάφιο).

33 — Ο Plachta, M., όπ.π., στο προπαρατεθέν στην υποσημείωση 29 άρθρο του, σ. 191, τονίζει τις διαφορές. Ο Lagodny, O., «"Extradition" without a granting procedure: the concept of "surrender"», σε *Handbook on the European arrest warrant*, Tob Blekxtoon, Wouter van Ballegooij (εκδότης), Χάγη, 2005, σ. 41 και 42, τονίζει τον δικαστικό χαρακτήρα του ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως. Απ' την πλευρά του, ο Jégouzo, I., «Le mandat d'arrêt européen ou la première concrétisation de l'espace judiciaire européen», σε *Gazette du Palais — Recueil*, Ιούλιος-Αύγουστος 2004, σ. 2311, υποστηρίζει ότι η απόφαση-πλαίσιο καινοτομεί στον βαθμό που αντικαθιστά το προνόμιο της πολιτικής εξουσίας με ένα αυστηρώς δικαστικό μηχανισμό.

34 — Στην πολλάκις παρατεθείσα απόφασή του, το Bundesverfassungsgericht επισημαίνει τις διαφορές, χωρίς να το αντιλαμβάνεται, όταν αποφαίνεται ότι η απόφαση-πλαίσιο μετέβαλε μια πολιτική απόφαση η οποία λαμβανόταν άνευ ουδενός νομικού ελέγχου σε δικαστική στάθμιση (σκέψη 88, in fine).

35 — Από της δημοσιεύσεως των αποφάσεως της 5ης Φεβρουαρίου 1963, 26/62, Van Gend & Loos (Συλλογή τόμος 1954-1964, σ. 863), και της 15ης Ιουλίου 1964, 6/64, Costa κατά ENEL (Συλλογή τόμος 1954-1964, σ. 1195), ουδείς αμφισβητεί ότι το κοινοτικό δίκαιο αποτελεί ιδιαίτερη έννομη τάξη η οποία, υπερισχύει έναντι των εθνικών νομοθεσιών των κρατών μελών σε σχέση με τους ειδικούς τομείς που εμπίπτουν στο ρυθμιστικό πεδίο του.

«κοινοτική» κατεύθυνση, όπως απέδειξε η απόφαση Pupino [36], η οποία μετέφερε στις αποφάσεις-πλαίσιο ορισμένες κατηγορίες του πρώτου πυλώνα και ορισμένες χαρακτηριστικές παραμέτρους των οδηγιών [37].

44. Ο δεσμός δεν δημιουργείται μεταξύ στεγανών χώρων, απαιτείται δε να διαπιστώνεται κατά περίπτωση ότι η αρωγή δεν παραβιάζει τα θεμέλια της κοινωνικής οργανώσεως. Αντιθέτως, επιδιώκεται με τον τρόπο αυτό να παρασχεθεί στήριξη σε κάποιον ο οποίος συμμερίζεται τις ίδιες αρχές, αξίες και δεσμεύσεις [38], και να δημιουργηθεί με τον τρόπο αυτό ένα θεσμικό πλαίσιο, με τις δικές του ιδιαίτερες πηγές δικαίου, ποικίλης ισχύος, έχοντας ωστόσο, σε τελική ανάλυση, δεσμευτικό χαρακτήρα προκειμένου να προληφθεί και να καταπολεμηθεί η εγκληματικότητα εντός ενός ενιαίου χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, θεσμικό πλαίσιο το οποίο θα καταστήσει ευχερέστερη τη συνεργασία μεταξύ των κρατών καθώς και την εναρμόνιση των ποινικών νομοθεσιών τους.

45. Στη συνάφεια αυτή, δεδομένης της υπάρξεως αμοιβαίας εμπιστοσύνης, η στήριξη της συνεργασίας δεν απορρέει από τη σύμπτωση βουλήσεων διαφορετικών προελεύσεων, αλλά αντιθέτως από ένα κοινό κανόνα —ήτοι την απόφαση-πλαίσιο— όπου περιγράφονται οι συμπεριφορές που θέτουν σε κίνηση τη συνεργασία. Οι εισηγήσεις βάσει των οποίων απαιτείται εξατομικευμένος έλεγχος προκειμένου να διασφαλιστεί η αμοιβαιότητα [39] ή οι αντιλήψεις που παραχωρούν απόλυτη αξία στην ύπαρξη διττού αξιοποίνου είναι ως εκ τούτου παρωχημένες, δεδομένου ότι η συμπεριφορά για την οποία υποβάλλεται η αίτηση είναι επίσης επιλήψιμη μεταξύ των πιθανών μετεχόντων, τυχόν δε αίτηση υπό την αντίστροφη έννοια επίσης θα λαμβανόταν υπόψη. Στο πνεύμα αυτό, οποιαδήποτε εκτίμηση υπό το πρίσμα της σκοπιμότητας είναι αλυσιτελής, δεδομένου ότι ο έλεγχος περιορίζεται στα αυστηρώς δικαστικά ζητήματα· με άλλα λόγια, οι πολιτικές αρχές οφείλουν να παραχωρήσουν τον πρωταγωνιστικό ρόλο στις δικαστικές αρχές, η δε κατ' ιδίαν εκτίμηση κάθε περιπτώσεως πρέπει να υποχωρεί έναντι μιας εκτιμήσεως γενικού χαρακτήρα δεδομένου ότι αυτός ο κοινός κανόνας στηρίζεται

36 — Προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 5. Με τη σκέψη 36 της αποφάσεως αυτής, το Δικαστήριο απεφάνθη ότι: «Ανεξάρτητα [...] από τον βαθμό ολοκλήρωσης που επιδιώκεται με τη Συνθήκη του Άμστερνταμ κατά τη διαδικασία δημιουργίας μιας διαρκώς στενότερης ένωσης των λαών της Ευρώπης, κατά την έννοια του άρθρου 1, δεύτερο εδάφιο, ΕΕ, είναι απόλυτα κατανοητό το ότι οι συντάκτες της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση έκριναν χρήσιμο να προβλέψουν, στο πλαίσιο του τίτλου VI της Συνθήκης αυτής, την εφαρμογή νομικών μέσων και διαδικασιών που να έχουν αποτελέσματα ανάλογα με τα προβλεπόμενα από τη Συνθήκη ΕΚ, ώστε να υπάρξει αποτελεσματική συμβολή στην επιδίωξη της πραγματοποίησης των στόχων της Ένωσης». Ο Sarmiento, D., «Un paso más en la constitucionalización del tercer pilar de la Unión Europea. La sentencia María Pupino y el efecto directo de la decisiones marco», σε *Revista Electrónica de Estudios Internacionales*, τεύχος 10, 2005 (http://www.reei.org), υποστηρίζει ότι αυτή η απόφαση του Δικαστηρίου ανοίγει τον δρόμο σε μια προοδευτική «κοινοτικοποίηση» των διακυβερνητικών πεδίων της Συνθήκης ΕΕ. Ο Alonso García, R., στο προμνημονευθέν στην υποσημείωση 14 άρθρο του, σ. 36 έως 38, αποδεικνύει ότι ο τρίτος πυλώνας αποτελεί ένα tertium genus, «με έντονα διακυβερνητικό χαρακτήρα, αλλά ο οποίος παρουσιάζει ταυτόχρονα υπερεθνικά χαρακτηριστικά σε σχέση με τα μέσα παρεμβάσεως και τους μηχανισμούς δικαστικού ελέγχου».

37 — Πρόκειται για την αρχή της σύμφωνης ερμηνείας (σκέψεις 34, 43 και 47) και την αρχή της καλόπιστης συνεργασίας (σκέψη 42).

38 — Ο Weigend, Th., «Grundsätze und Probleme des deutschen Auslieferungsrechts», σε *Juristische Schulung*, 2000, σ. 110, υποστηρίζει ότι η καταπολέμηση της διεθνούς εγκληματικότητας προκαλεί αμφιβολίες ως προς το αν ενδείκνυται η περαιτέρω προσκόλληση σε ιδέες του παρελθόντος οι οποίες κατάγονται από μια άνευ προϋποθέσεων προτίμηση της κρατικής κυριαρχίας καθώς και από έλλειψη εμπιστοσύνης στην αλλοδαπή ποινική δικαιοσύνη. Προσθέτει δε ότι πολλές χώρες θα αποστασιοποιούνταν από αυτήν την παραδοσιακή αντίληψη σε σχέση με χώρες για τις οποίες γνωρίζουν ότι τις ενώνει μια κοινή νομική κουλτούρα καθώς και η μέριμνα για την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

39 — Από το 1880, το Ινστιτούτο Διεθνούς Δικαίου της Οξφόρδης θεωρούσε ότι, μολονότι η πολιτική μπορεί να απαιτήσει την ύπαρξη αμοιβαιότητας σε σχέση με την έκδοση, τούτο δεν αποτελεί απαίτηση της δικαιοσύνης (άρθρο 5 της αποφάσεως της 9ης Σεπτεμβρίου 1880, Επετηρίδα του Ινστιτούτου, νέα έκδοση με συντομεύσεις, τόμος Ι, 1875-1883, σ. 733). Αντλώ την παραπομπή από τον Schultz, H., «Rapport général provisoire sur la question IV pour le Xe Congrès international de droit pénal du 29 septembre au 5 octobre 1969 à Rome», σε *Revue Internationale de Droit Pénal*, 1968, τεύχη 3-4, σ. 795.

στην αρμοδιότητα των εθνικών δικαστηρίων να τιμωρούν τις αξιόποινες πράξεις που απαριθμεί. Εν συνόψει, δεν υφίστανται πλέον κυρίαρχα κράτη τα οποία μπορούν να συνεργάζονται σε επιμέρους υποθέσεις, αλλά μέλη της Ευρωπαϊκής Ενώσεως τα οποία υποχρεούνται στην αμοιβαία παροχή βοήθειας αφ' ής στιγμής διεπράχθησαν αξιόποινες πράξεις κοινού ενδιαφέροντος [40].

46. Ως εκ τούτου, φρονώ ότι η έκδοση και το ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως ανταποκρίνονται σε αξιολογικά σχήματα τα οποία δε συμπίπτουν παρά μόνον ως προς τον επιδιωκόμενο σκοπό τους. Η απόφαση-πλαίσιο εντάσσεται στη γραμμή αυτή δεδομένου ότι καταργεί την έκδοση και την αντικαθιστά με ένα σύστημα παραδόσεως μεταξύ των δικαστικών αρχών το οποίο στηρίζεται στην αμοιβαία αναγνώριση [41] καθώς και στην ελεύθερη κυκλοφορία των αποφάσεών τους, καρπό ενός υψηλού επιπέδου εμπιστοσύνης μεταξύ των κρατών μελών (πρώτη, πέμπτη, έκτη και δέκατη αιτιολογική σκέψη). Βάσει των ανωτέρω, η απόφαση-πλαίσιο προβλέπει ότι η αμοιβαιότητα και η ύπαρξη διττού αξιοποίνου αποτελούν προϋποθέσεις για ορισμένες συμπεριφορές, ήτοι για αυτές με τη μεγαλύτερη απαξία, και περιορίζει τους λόγους αρνήσεως εκτελέσεως του εντάλματος χωρίς να αφήνει το ελάχιστο περιθώριο στη διακριτική εξουσία των πολιτικών αρχών (άρθρα 3 και 4) [42].

47. Η λύση αυτή φαίνεται να επιρρωννύει την άποψη όσων υποστηρίζουν ότι δεν υπήρχε περιθώριο εναρμονίσεως δεδομένου ότι πρόκειται για ένα νέο μηχανισμό και, ως εκ τούτου, τα του ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως δεν μπορούσαν να ρυθμιστούν μέσω αποφάσεως-πλαίσιο. Εντούτοις, αυτή η εξαπλουστευτική συλλογιστική παρορά τη φύση αυτής της πηγής του δικαίου και την ουσία του μηχανισμού αυτού.

3. Η απόφαση-πλαίσιο ως πηγή εναρμονίσεως

48. Η λογική αυτή προσέγγιση είναι εσφαλμένη λόγω της μείζονος προτάσεώς της,

40 — Ουδείς θα χαρακτήριζε έκδοση τη δικαστική βοήθεια την οποία ένας δικαστής του ομόσπονδου κράτους της Βαυαρίας παρέχει σ' ένα δικαστή του ομόσπονδου κράτους της Κάτω Σαξωνίας σε σχέση με την παράδοση ενός κατηγορουμένου ή ακόμη μεταξύ ενός δικαστή της αυτόνομης κοινότητας της Καταλωνίας και ενός δικαστή της αυτόνομης κοινότητας της Ανδαλουσίας, και, ως εκ τούτου, δεν είναι ορθό να γίνεται λόγος για έκδοση οσάκις η συνεργασία πραγματοποιείται εντός της Ευρωπαϊκής Ενώσεως. Αντιθέτως, πρέπει να παρατηρηθεί ότι, όπως ακριβώς οι δικαστές μιας χώρας (της Γερμανίας ή της Ισπανίας) εφαρμόζουν το ίδιο ποινικό δίκαιο ανεξαρτήτως της δικαιοδοσίας τους, οι δικαστές των διαφόρων κρατών μελών υποχρεούνται να εφαρμόζουν διαφορετικούς ποινικούς κώδικες μολονότι έχουν κοινές αρχές και αξίες. Εντούτοις, ο ισχυρισμός αυτός δεν είναι αναντίρρητος: αφενός, υπάρχουν ορισμένοι τομείς οι οποίοι έχουν εναρμονιστεί στην Ένωση ενώ, αφετέρου, υπάρχουν λευκοί ποινικοί κανόνες (π.χ. οι κανόνες που περιγράφουν τις αξιόποινες πράξεις κατά του περιβάλλοντος που προβλέπει το άρθρο 2, παράγραφος 2, της αποφάσεως-πλαίσιο) που ενσωματώνονται σε ρυθμίσεις τεχνικού χαρακτήρα των οποίων η θέσπιση εμπίπτει στην αρμοδιότητα των Länder ή των αυτόνομων κοινοτήτων, γεγονός που προκαλεί ορισμένες αποκλίσεις στον νομικό χαρακτηρισμό εντός του ιδίου κράτους μέλους.

41 — Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Tampere ανήγαγε την αρχή της αμοιβαίας αναγνωρίσεως των δικαστικών αποφάσεων σε ακρογωνιαίο λίθο της δικαστικής συνεργασίας εντός της Ενώσεως (σημείο 33 των συμπερασμάτων της Προεδρίας). Η αρχή αυτή αναλύθηκε από τον Sanz Morán, A. J., «La orden europea de detención y entrega: algunas consideraciones de carácter jurídico-material», σε *Cooperación Judicial Penal en la Unión Europea: la orden europea de detención y entrega*, εκδόσεις Lex Nova, Valladolid, 2005, σ. 81 έως 90, όπου παραθέτει τα επιχειρήματα των επικριτών της.

42 — Η απόφαση-πλαίσιο εγγράφεται σε μια εξελικτική διαδικασία η οποία αρχίζει από την ευρωπαϊκή σύμβαση εκδόσεως του 1957 (άρθρο 28, παράγραφος 3) και συνεχίζει με τη σύμβαση του 1996 (άρθρο 1, παράγραφος 2), αφήνοντας περιθώριο για τη θέσπιση διατάξεων πλέον ευνοϊκών για τη συνεργασία, διατάξεων οι οποίες περιελήφθηκαν σε ενιαία ή αμοιβαία νομοθετήματα σχετικά με την οργάνωση της εκτελέσεως στο έδαφος ενός κράτους των ενταλμάτων συλλήψεως που εκδίδονται σ' ένα άλλο. Ένα παράδειγμα αυτού του είδους αποτελεί η συνθήκη που συνήφθη μεταξύ του Βασιλείου της Ισπανίας και της Ιταλικής Δημοκρατίας για τη δίωξη σοβαρών αξιόποινων πράξεων διά της επιλύσεως των προβλημάτων που συνδέονται με την έκδοση εντός ενός κοινού χώρου δικαιοσύνης, η οποία υπεγράφη στη Ρώμη στις 28 Νοεμβρίου 2000, η οποία ωστόσο ουδέποτε άρχισε να ισχύει λόγω της κινήσεως της διαδικασίας για την έγκριση της αποφάσεως-πλαίσιο την οποία το Συμβούλιο της Ενώσεως χαρακτήρισε ως ενιαία νομοθεσία κατά την έννοια του άρθρου 28, παράγραφος 3, της προπαρατεθείσας συμβάσεως του 1957 (Προτάσεις σχετικά με την εφαρμογή του ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως και τη σχέση του με τους δικαστικούς μηχανισμούς της Ευρωπαϊκής Ενώσεως, Βρυξέλλες, 11 Σεπτεμβρίου 2003 — έγγραφο 12413/03).

διότι το γεγονός ότι, πλην του σκοπού τους, το ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως διακρίνεται από την έκδοση δεν σημαίνει ότι το πρώτο δημιουργήθηκε εκ του μηδενός και ότι δεν υπήρξαν, στις εθνικές έννομες τάξεις, προγενέστεροι μηχανισμοί με τους οποίους επιβάλλεται να συνυπάρξει.

49. Το ευρωπαϊκό ένταλμα, το οποίο αποτελεί ένα απαραίτητο μηχανισμό για την εγκαθίδρυση ενός χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης (άρθρα 2 ΕΕ και 29 ΕΕ), αποτελεί έκφανση της δικαστικής αρωγής. Πρόκειται για μια απόφαση με την οποία ένας δικαστής ζητεί τη σύλληψη και την παράδοση ενός προσώπου από μια αλλοδαπή δικαστική αρχή προκειμένου να ασκηθεί κατ' αυτού ποινική δίωξη ή να εκτελεστεί η εις βάρος του καταγνωσθείσα ποινή (άρθρο 1, παράγραφος 1, της αποφάσεως-πλαίσιο). Ως εκ τούτου, το ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως αποτελεί απόφαση η οποία διέπεται από το δικονομικό δίκαιο του κράτους εκδόσεως του εντάλματος η οποία, σύμφωνα με την αρχή της αμοιβαίας αναγνωρίσεως, εξομοιώνεται προς ημεδαπή απόφαση στα λοιπά κράτη μέλη και, ως εκ τούτου, επιβάλλεται η από κοινού κατάστρωση των ρυθμίσεων. Τα εντάλματα συλλήψεως εντάσσονται στην παράδοση των εθνικών κωδίκων ποινικής δικονομίας, η δε απόφαση-πλαίσιο τα καθιστά εκτελεστά, υπό ορισμένες περιστάσεις και υπό ορισμένες προϋποθέσεις, και πέραν των συνόρων, αλλά απαιτεί προς τούτο την εναρμόνιση των εθνικών συστημάτων. Τα άρθρα της εξυπηρετούν τον σκοπό αυτό στον βαθμό που εναρμονίζουν τα είδη και τα περιεχόμενα της αποφάσεως, τους τύπους και τις προθεσμίες διαβιβάσεως και εκτελέσεως, τους λόγους μη εκτελέσεως και τις εγγυήσεις που προστατεύουν τον κρατούμενο καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας καθώς και τα αποτελέσματα της παραδόσεως.

50. Συνεπώς, η απόφαση-πλαίσιο δεν αποτελεί ένα καινούργιο θεσμό μη υφιστάμενο κατά το παρελθόν και δεν εναρμονίζει τις διάφορες ρυθμίσεις σχετικά με την έκδοση· η απόφαση-πλαίσιο εναρμονίζει τους κανόνες συλλήψεως και παραδόσεως που ισχύουν σε κάθε κράτος μέλος ενόψει της συνεργασίας μεταξύ των δικαστικών αρχών [43].

51. Αντικείμενο της παρούσας διατάξεως περί παραπομπής δεν είναι οι δυνατότητες εναρμονίσεως που έχει η απόφαση-πλαίσιο, αλλά ο δημιουργικός χαρακτήρας που έχει δυνητικά. Ωστόσο, και στο σημείο αυτό επικρατεί μια πεπλανημένη αντίληψη διότι, όπως επισήμανα, μολονότι διακρίνεται από την έκδοση, το ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως δεν αποτελεί εύρημα χωρίς παρεμφερές προηγούμενο στα εθνικά δίκαια [44]. Εν

43 — Π.χ., στην Ισπανία, η απόφαση-πλαίσιο επηρεάζει τα άρθρα 273 έως 278 του οργανικού νόμου 6/1985, της 1ης Ιουλίου, σχετικά με τη δικαστική εξουσία καθώς και τα άρθρα 183 έως 196 του κώδικα ποινικής δικονομίας, της 14ης Σεπτεμβρίου 1882.

44 — Όπως υποστήριξαν το Ηνωμένο Βασίλειο και η Γαλλία (στα σημεία 28 έως 32 και 10 έως 13 αντιστοίχως των γραπτών παρατηρήσεών τους) οποιαδήποτε καινοτομία πρέπει, σύμφωνα με τα άρθρα 94 ΕΚ, 95 ΕΚ και 308 ΕΚ, να στηρίζεται στην τελευταία αυτή διάταξη, ενώ η εναρμόνιση υφισταμένων δομών ή ο συντονισμός των βασικών κανόνων για μελλοντικά δικαιώματα απαιτούν την κάλυψη και των δύο άλλων διατάξεων. Έτσι, στη σκέψη 59 της γνωμοδοτήσεως 1/94 που εξέδωσε στις 15 Νοεμβρίου 1994 (Συλλογή 1994, σ. I-5267), το Δικαστήριο έκρινε ότι στον τομέα της πνευματικής ιδιοκτησίας, η Κοινότητα έχει αρμοδιότητα εναρμονίσεως των εθνικών νομοθεσιών βάσει των άρθρων 94 ΕΚ και 95 ΕΚ και μπορεί να στηριχθεί στο άρθρο 308 ΕΚ για να δημιουργήσει νέα δικαιώματα, που προστίθενται στα δικαιώματα που απορρέουν από εθνικές διατάξεις. Αυτό συνέβη με το συμπληρωματικό πιστοποιητικό προστασίας για τα φάρμακα [κανονισμός (ΕΚ) 1768/92 του Συμβουλίου, της 18ης Ιουνίου 1992 (ΕΕ L 182, σ. 1)], όπως υπενθύμισε το Δικαστήριο στη σκέψη 23 της αποφάσεως της 13ης Ιουλίου 1995, C-350/92, Ισπανία κατά Συμβουλίου (Συλλογή 1995, σ. I-1985, σκέψη 23). Στην απόφαση της 9ης Οκτωβρίου 2001, C-377/98, Κάτω Χώρες κατά Κοινοβουλίου και Συμβουλίου (Συλλογή 2001, σ. I-7079), το Δικαστήριο έκρινε, αντιθέτως, ότι η οδηγία 98/44/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 6ης Ιουλίου 1998, για την έννομη προστασία των βιοτεχνολογικών εφευρέσεων (ΕΕ L 213, σ. 13), εμπίπτει στην πρώτη περίπτωση, ήτοι αυτή της εναρμονίσεως, δεδομένου ότι δεν δημιουργεί ένα δικαίωμα κοινοτικής προελεύσεως, αλλά στηρίζεται στις εθνικές νομοθεσίες, όπως είναι αυτές που διέπουν τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας τα οποία εκδίδονται σύμφωνα με τις διαδικασίες που προβλέπει το εσωτερικό δίκαιο μολονότι, μέχρι τότε, οι εφευρέσεις αυτές δεν κατοχυρώνονταν σε ορισμένα κράτη μέλη και μολονότι η εν λόγω οδηγία εισήγαγε ορισμένες διευκρινίσεις και παρεκκλίσεις σε σχέση με την έκταση της διασφαλιζόμενης προστασίας (σκέψη 25).

πάση περιπτώσει, έστω και αν τούτο προτεινόταν από ορισμένους, δεδομένης της αναγκαιότητας νομοθετικής προσεγγίσεως, τίποτα δεν θα εμπόδιζε την προσφυγή σε αυτό το είδος κανόνων, αφού η Συνθήκη ΕΕ δεν απαγορεύει τη χρήση τους σε παρόμοιες περιστάσεις.

4. Το σύστημα των πηγών στο πλαίσιο του τρίτου πυλώνα: ειδικότερα, οι σχέσεις μεταξύ των αποφάσεων-πλαίσιο και των συμβάσεων

52. Το άρθρο 32 ΕΕ, παράγραφος 2, απαριθμεί τέσσερις πηγές δικαίου του τρίτου πυλώνα χωρίς, όπως διευκρίνισαν το Συμβούλιο, η Επιτροπή, οι Κάτω Χώρες και το Βέλγιο, να τις ιεραρχεί ούτε να τις διακρίνει μεταξύ τους, προβλέπει δε ένα συγκεκριμένο αντικείμενο για κάθε κατηγορία κανόνων. Οποιαδήποτε από τις πηγές αυτές μπορεί κατ' αρχήν να χρησιμοποιηθεί για όλους τους τομείς, υπό την επιφύλαξη των περιορισμών που επιβάλλει η φύση του κανόνα και ο επιδιωκόμενος σκοπός, όρια εντός των οποίων ο νομοθέτης έχει ελευθερία επιλογής.

53. Αυτή η διακριτική εξουσία δεν υπόκειται σε δικαστικό έλεγχο και, ως εκ τούτου, ανεξαρτήτως του περιεχομένου της, η απόφαση η οποία δεν υπερβαίνει τα όρια αυτά είναι νομικά ορθή.

54. Στην παρούσα περίσταση, το Συμβούλιο επέλεξε να εκδώσει μια απόφαση-πλαίσιο. Συνεπώς, θα έπρεπε η ανάλυση να αρχίσει από την εξέταση του αν, υπό το πρίσμα του επιδιωκόμενου σκοπού και των μέσων για την επίτευξή του, θα μπορούσε να καταφύγει σε μια άλλη κατηγορία κανόνων. Η επιλογή μιας κοινής θέσεως ουδόλως θα ήταν ενδεδειγμένη. Οι θέσεις αυτές, οι οποίες είναι χρήσιμες στον τομέα των διεθνών σχέσεων της Ενώσεως και των κρατών μελών προκειμένου να διατυπώσουν την άποψή τους για ένα συγκεκριμένο ζήτημα (άρθρο 37 ΕΕ), καλούνται φυσικώ τω τρόπω να αναπτύξουν τη δυναμική τους και στο πλαίσιο του δεύτερου πυλώνα, σε συνδυασμό με την κοινή δράση (άρθρο 12 ΕΕ) [45].

55. Οι λοιπές πηγές —αποφάσεις-πλαίσιο, αποφάσεις και συμβάσεις— είναι τα κατάλληλα μέσα για μέτρα τα οποία απαιτούν μεταφορά στις εθνικές έννομες τάξεις [46], ωστόσο εν προκειμένω δεν μπορούν να ληφθούν υπόψη οι αποφάσεις που προβλέπει το άρθρο 34, παράγραφος 2, στοιχείο γ΄, διότι αποκλείουν οποιαδήποτε ιδέα εναρμονίσεως η οποία είναι αναγκαία για την καλή λειτουργία του ευρωπαϊκού εντάλματος.

45 — O Simon, D., *Le système juridique communautaire*, Presses Universitaires de France, δεύτερη έκδοση, Νοέμβριος 1998, σ. 238, τις χαρακτηρίζει ως «ατυπικές πράξεις». Ως τέτοια παραδείγματα αρκεί να αναφερθούν η κοινή θέση της 31ης Ιανουαρίου 2000, σχετικά με το προτεινόμενο πρωτόκολλο για την καταπολέμηση της παράνομης κατασκευής και διακίνησης πυροβόλων όπλων, νερών και εξαρτημάτων τους και πυρομαχικών, το οποίο συμπληρώνει τη σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για την καταπολέμηση του διεθνικού οργανωμένου εγκλήματος (ΕΕ L 37, σ. 1), ή ακόμη την κοινή δράση 96/443/ΔΕΥ, της 15ης Ιουλίου 1996, που ενέκρινε το Συμβούλιο βάσει του άρθρου Κ.3 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση σχετικά με την καταπολέμηση του ρατσισμού και της ξενοφοβίας (ΕΕ L 185, σ. 5).

46 — Brechmann, W., *Kommentar zu EU-Vertrag und EG-Vertrag*, εκδόσεις Calliess/Ruffert, δεύτερη έκδοση, 2002, άρθρο 34, σημείο 6, σ. 267.

56. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο το μόνο μέσο το οποίο θα μπορούσε να επιλεγεί αντί της αποφάσεως-πλαίσιο θα ήταν η σύμβαση. Το περιθώριο εκτιμήσεως του νομοθέτη αποκτά τη μεγαλύτερη ευρύτητα στην επιλογή μεταξύ αυτών των δύο τύπων κανόνων και, ως εκ τούτου, πρέπει να απορριφθεί η άποψη ότι το ευρωπαϊκό ένταλμα, το οποίο «υποκαθιστά» την έκδοση, πρέπει να ρυθμίζεται βάσει διεθνών συμβάσεων διότι, κατά παράδοση, η έκδοση μεταξύ των κρατών μελών ρυθμιζόταν πάντοτε με τον τρόπο αυτόν. Οι υποστηρικτές της απόψεως αυτής υποστηρίζουν ότι υπάρχει η λεγόμενη «παγίωση της ιεραρχικής βαθμίδας» του κανόνα δυνάμει της αρχής actus contrarius.

α) Η μη βιωσιμότητα της αρχής actus contrarius

57. Ο κανόνας ότι άπαξ ένα ζήτημα ρυθμίστηκε ήδη με μια δεδομένη κανονιστική μορφή πρέπει πάντοτε να ρυθμίζεται με κανόνες της αυτής ιεραρχικής βαθμίδας χωρίς να είναι δυνατή η χρήση κανόνων κατώτερης ιεραρχικής βαθμίδας δεν είναι απόλυτος, διότι αντιπροσωπεύει μια εγγύηση για τους πολίτες στις σχέσεις μεταξύ μιας κυρίαρχης εξουσίας —ήτοι της νομοθετικής εξουσίας— και μιας άλλης ουσιαστικά υποκείμενης εξουσίας —ήτοι της εκτελεστικής εξουσίας—, και των αντίστοιχων πράξεών τους, ήτοι του νόμου και της κανονιστικής αποφάσεως. Οσάκις το κοινοβούλιο ρυθμίζει ένα ζήτημα, η κυβέρνηση δεν μπορεί να παρέμβει παρά μόνο στον βαθμό που της το επιτρέπει η Βουλή των Αντιπροσώπων προκειμένου να συμπληρώσει ή να ολοκληρώσει αυτό το οποίο αποφάσισε χωρίς να μπορεί μια κυβερνητική πράξη να αναμειχθεί και να υποκαταστήσει τη βούληση του «κατόχου της εξουσίας», παρά μόνον αν, κατόπιν αποφάσεως του να μην υπάρξει νομοθετική ρύθμιση, ο τελευταίος την εξουσιοδοτήσει προς τούτο και υπό την προϋπόθεση ότι το Σύνταγμα δεν απαιτεί την έκδοση νόμου [47].

58. Συνεπώς, η διαμάχη ως προς το ζήτημα αυτό είναι άνευ νοήματος δεδομένου ότι οι πηγές έχουν την αυτή προέλευση και διέρχονται από την ίδια οδό είτε πρόκειται για αποφάσεις-πλαίσιο είτε για διεθνείς συμβάσεις οι οποίες εγκρίνονται ομόφωνα από το Συμβούλιο κατόπιν προτάσεως ενός κράτους μέλους ή της Επιτροπής κατόπιν διαβουλεύσεως με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (άρθρο 34, παράγραφος 2, ΕΕ σε συνδυασμό με το άρθρο 39 , παράγραφος 1, ΕΕ) [48].

59. Η πρακτική επιβεβαιώνει τη δογματική ανάλυση, δεδομένου ότι τα κράτη μέλη συχνά αντί για τη σύναψη συμβάσεων επιλέγουν άλλα μέσα που ανταποκρίνονται καλύτερα στις δομές ολοκληρώσεως. Ένα τυπικό παράδειγμα αποτελεί η σύμβαση της 27ης Σεπτεμβρίου 1968 για τη διεθνή

47 — Οι καθηγητές García de Enterría, E., και Fernández, T. R., αναλύουν την αρχή αυτή σε *Curso de Derecho Administrativo*, τόμος I, εκδόσεις Civitas, δέκατη έκδοση, Μαδρίτη 2000, σ. 247 και 248.

48 — Δεν μπορώ να αντιπαρέλθω το επιχείρημα που επικαλείται το προσφεύγον σωματείο στην κύρια δίκη σχετικά με την ύπαρξη ενός λεγόμενου δημοκρατικού ελλείμματος που συνεπάγεται η έκδοση μιας αποφάσεως-πλαίσιο. Το προσφεύγον σωματείο υποστηρίζει ότι, αντίθετα προς τις διεθνείς συνθήκες, οι αποφάσεις-πλαίσιο δεν απαιτούν, για την ολοκλήρωσή τους, την παρέμβαση των εθνικών νομοθετικών σωμάτων. Θα πρέπει κατ' αρχάς να λεχθεί ότι αυτό το είδος κανόνων και ο τρόπος επεξεργασίας τους διευκρινίζονται στο πλαίσιο μιας συνθήκης την οποία ελεύθερα αποδέχτηκαν τα κράτη μέλη, οι δε αντίστοιχες λαϊκές αντιπροσωπείες είχαν πρωταγωνιστικό ρόλο. Επιπλέον, όπως τόνισα, πρέπει να υπάρξει διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο κατά τη διάρκεια της διαδικασίας εκδόσεως αυτών των αποφάσεων-πλαίσιο, μπορούν δε ανά πάσα στιγμή να διατυπωθούν επιφυλάξεις από τα εθνικά κοινοβούλια στα οποία ανήκει η αρμοδιότητα να εγκρίνουν τους εσωτερικούς κανόνες εφαρμογής και εκτελέσεως οσάκις το συνταγματικό σύστημά τους απαιτεί όπως αυτοί οι κανόνες ανήκουν στην ιεραρχική βαθμίδα των νόμων.

δικαιοδοσία και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις [49], πιο γνωστή με την ονομασία «Σύμβαση των Βρυξελλών», την οποία αντικατέστησε ο κανονισμός (ΕΚ) 44/2001 του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 2000 (άρθρο 68) [50].

60. Υπό τις συνθήκες αυτές, πρέπει να τεθεί το ερώτημα αν η χρήση του μέσου της διεθνούς συμβάσεως καθιστά ευχερέστερη την τήρηση των αρχών της επικουρικότητας και της αναλογικότητας καθώς και αν ο κοινοτικός νομοθέτης είναι υποχρεωμένος να χρησιμοποιήσει αυτό το μέσο.

62. Στην έβδομη αιτιολογική σκέψη της αποφάσεως-πλαίσιο, ο νομοθέτης δηλώνει ότι τηρεί τις αρχές αυτές και ορθώς το πράττει, δεδομένου ότι κατά την εκτέλεση αλλοδαπών ενταλμάτων συλλήψεως στο εθνικό έδαφος, εντός ενός ενιαίου χώρου που στηρίζεται στην αμοιβαία εμπιστοσύνη και την αμοιβαία αναγνώριση των δικαστικών αποφάσεων, είναι προτιμότερο το ζήτημα αυτό να αντιμετωπίζεται στο πλαίσιο μιας συνολικής θεωρήσεως των πραγμάτων βάσει των δομών της Ενώσεως από το να αφεθεί κάθε κράτος μέλος της Ενώσεως να πράξει τούτο χωριστά, έστω και στο πλαίσιο συνεργασίας με τα άλλα. Επομένως, επιβαλλόταν η ενιαία παρέμβαση τηρουμένης με τον τρόπο αυτό της αρχής της επικουρικότητας.

β) Οι αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας

61. Αυτές οι δύο αρχές, τις οποίες κατοχυρώνει το άρθρο 5 ΕΚ, εφαρμόζονται στο πλαίσιο του τρίτου πυλώνα: η αρχή της επικουρικότητας δυνάμει του άρθρου 2 ΕΕ, in fine· και η αρχή της αναλογικότητας ως μέσο στην υπηρεσία της επικουρικότητας [51].

63. Το ίδιο θα είχε συμβεί και στην περίπτωση που το Συμβούλιο είχε επιλέξει να προβεί στη σύναψη μιας διεθνούς συμφωνίας, ωστόσο η διακριτική εξουσία του νομοθέτη της Ενώσεως του παρείχε τη δυνατότητα να προσφύγει σε μια απόφαση-πλαίσιο. Η απαραίτητη αναλογικότητα δεν του επέβαλε να επιλέξει ένα άλλο μέσο δεδομένου ότι, όπως εξέθεσα ανωτέρω, η εμπειρία από την αποτυχία των συνθηκών που είχαν συναφθεί κατά το παρελθόν τον οδηγούσε προς αυτή την κατεύθυνση. Αν η καταλληλότητα των επιλεγόμενων μέσων για την επίτευξη των επιδιωκόμενων σκοπών απαιτεί να μην παρεμβαίνει η Ένωση παρά μόνον προκειμένου να επιτύχει τους δεδηλωμένους σκοπούς, είναι απολύτως αναγκαία η προσφυγή σ' ένα μηχανισμό που θα υποχρεώνει τα κράτη μέλη να επιτύχουν τα αποτελέσματα εντός ορισμένης προθεσμίας.

64. Τούτο σημαίνει ότι ούτε η λεγόμενη παγίωση της ιεραρχικής βαθμίδας του κανόνα ο οποίος παραδοσιακά διέπει την παράδοση πολίτη από ένα κράτος σ' ένα

49 — ΕΕ 1972, L 299, σ. 32· η παγιωμένη μορφή της συμβάσεως αυτής υπάρχει στην ΕΕ 1998, C 27, σ. 1.

50 — ΕΕ 2001, L 12, σ. 1. Άλλα παραδείγματα αποτελούν ο κανονισμός (ΕΚ) 1206/2001 του Συμβουλίου, της 28ης Μαΐου 2001 (ΕΕ L 174, σ. 1), για τη συνεργασία μεταξύ των δικαστηρίων των κρατών μελών κατά τη διεξαγωγή αποδείξεων σε αστικές ή εμπορικές υποθέσεις (άρθρο 21), ο κανονισμός (ΕΚ) 1346/2000 του Συμβουλίου, της 29ης Μαΐου 2000 (ΕΕ L 160, σ. 1), περί των διαδικασιών αφερεγγυότητας (άρθρο 44), και ο κανονισμός (ΕΚ) 1348/2000 του Συμβουλίου, της 29ης Μαΐου 2000 (ΕΕ L 160, σ. 37), περί επιδόσεως και κοινοποιήσεως στα κράτη μέλη δικαστικών και εξώδικων πράξεων σε αστικές ή εμπορικές υποθέσεις (άρθρο 20).

51 — Η στενή σχέση μεταξύ των δύο αρχών καθίσταται εμφανής στο άρθρο 5 ΕΚ, δυνάμει του οποίου η Κοινότητα δεν παρεμβαίνει παρά μόνο στον βαθμό που οι στόχοι της προβλεπόμενης δράσεως είναι αδύνατο να επιτευχθούν από τα κράτη μέλη μεμονωμένα (επικουρικότητα), η δε Κοινότητα πρέπει στην περίπτωση αυτή να περιορίζει την παρέμβασή της στη λήψη των απολύτως αναγκαίων μέτρων (αναλογικότητα).

άλλο, προκειμένου να δικαστεί ή να εκτίσει την ποινή του, ούτε η αρχή της επικουρικότητας περιορίζουν το περιθώριο ελιγμών του κοινοτικού νομοθέτη. Αντιθέτως, ακόμη κι αν γίνει δεκτή η ύπαρξη οποιουδήποτε περιορισμού σ' αυτό το περιθώριο ελιγμών, η απόφαση-πλαίσιο θα ήταν το ενδεδειγμένο μέσο δυνάμει της πλειστάκις μνημονευθείσας αρχής της αναλογικότητας και της αρχής της πρακτικής αποτελεσματικότητας του κοινοτικού δικαίου, αρχές οι οποίες ισχύουν και στο πλαίσιο του τρίτου πυλώνα, όπως συνάγεται από την προπαρατεθείσα απόφαση Pupino.

γ) Το αίτημα για μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα

65. Η απόφαση-πλαίσιο που αποτελεί αντικείμενο της διαμάχης δεν αποτελεί την πρώτη απόπειρα για τη βελτίωση της δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις εντός της Ενώσεως. Οι συμβάσεις του 1995 και του 1996 αποτελούσαν τις αμέσως προηγούμενες απόπειρες, έστω και αν απέτυχαν. Τόσο η μια όσο και η άλλη εγκρίθηκαν βάσει του άρθρου Κ.3 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, ωστόσο δεν εφαρμόζονται σήμερα σε όλα τα κράτη μέλη, δεδομένου ότι ορισμένα εξ αυτών εξακολουθούν να μην τις έχουν κυρώσει [52].

66. Αυτοί ακριβώς οι εγγενείς περιορισμοί των διεθνών συνθηκών ήσαν οι παράγοντες που ευνόησαν την εισαγωγή, στον κατάλογο των πηγών του δικαίου, ενός νέου είδους προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι δυσχέρειες που προκαλούσε η δυνατότητα των κρατών μελών να μην προβούν στην επικύρωσή τους [53]. Το Συμβούλιο του Tampere διευκρίνισε το σχέδιο μετατροπής της Ενώσεως σε χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης «χρησιμοποιώντας πλήρως τις δυνατότητες που προσφέρει η Συνθήκη του Άμστερνταμ» [54]. Η πρόταση της Επιτροπής είναι ιδιαιτέρως αποκαλυπτική στον βαθμό που τονίζει ότι, για λόγους αποτελεσματικότητας, επέλεξε την απόφαση-πλαίσιο λόγω των πενιχρών αποτελεσμάτων των προγενεστέρων συνθηκών [55].

67. Τα κράτη μέλη και τα κοινοτικά όργανα υποχρεούνται να επιδιώξουν την επίτευξη των σκοπών του άρθρου 2 ΕΕ και, ως εκ τούτου, να διασφαλίσουν και να αναπτύξουν τον ήδη πολλάκις μνημονευθέντα χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης. Προς τούτο, υποχρεούνται να χρησιμοποιήσουν τα πλέον πρόσφορα μέσα. Έχουν την υποχρέωση να διασφαλίζουν την πλήρη αποτελεσματικότητα του κοινοτικού δικαίου εν γένει [56] και την πλήρη αποτελεσματικό-

52 — Η Επιτροπή υπενθυμίζει (στο σημείο 22 των γραπτών παρατηρήσεών της) ότι οι συμβάσεις που συνήφθησαν βάσει της Συνθήκης του Μάαστριχτ δεν τέθηκαν σε ισχύ πριν από τη Συνθήκη του Άμστερνταμ διότι δεν είχαν κυρωθεί από ικανό αριθμό κρατών μελών. Κατά την ημερομηνία εκδόσεως της αποφάσεως-πλαίσιο, δώδεκα από τα τότε δεκαπέντε κράτη μέλη είχαν προβεί στην κύρωσή τους.

53 — Το Συμβούλιο περιορίζεται να απευθύνει σύσταση στα κράτη μέλη για την αποδοχή τους (άρθρο 34, παράγραφος 2, στοιχείο δ΄, ΕΕ).

54 — Εισαγωγή των συμπερασμάτων της Προεδρίας του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Tampere της 15ης και 16ης Οκτωβρίου 1999.

55 — COM(2001) 522 τελικό/2, σ. 4, σημείο 4.3.

56 — Η αρχή της αποτελεσματικότητας περιορίζει ακόμη και τις αρμοδιότητες των κρατών μελών σε σχέση με τη διαδικασία και τους επιβάλλει να επιλέγουν τα μέτρα που δεν καθιστούν υπέρμετρα δυσχερή ή ανέφικτη στην πράξη την άσκηση των δικαιωμάτων που απορρέουν από το κοινοτικό δίκαιο. Η απόφαση την οποία εξέδωσε το Δικαστήριο στις 16 Δεκεμβρίου 1976, 33/76, Rewe (Συλλογή τόμος 1976, σ. 748) ήταν η πρώτη μιας μακράς σειράς αποφάσεων προς την κατεύθυνση αυτή, εκ των οποίων οι πλέον πρόσφατες είναι η απόφαση της 24ης Σεπτεμβρίου 2002, C-255/00, Grunding Italiana (Συλλογή 2002, σ. I-8003) και η απόφαση της 17ης Ιουνίου 2004, C-30/02, Recheio-Cash & Carry (Συλλογή 2004, σ. I-6051).

τητα του δικαίου της Ενώσεως ειδικότερα [57]. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο το Συμβούλιο όχι μόνο μπορούσε, αλλά όφειλε να θεσπίσει τον μηχανισμό του ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως μέσω αποφάσεως-πλαίσιο [58]. Ως εκ τούτου δεν μπορεί να προσαφθεί μομφή στο Συμβούλιο για την οδό που επέλεξε να ακολουθήσει [59].

68. Για τους ανωτέρω λόγους προτείνω στο Δικαστήριο να απαντήσει στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα ότι η απόφαση-πλαίσιο 2002/584 δεν αντιβαίνει στο άρθρο 34 ΕΕ, παράγραφος 2, στοιχείο β΄.

Β — *Η απόφαση-πλαίσιο 2002/584 και τα θεμελιώδη δικαιώματα (δεύτερο ερώτημα)*

69. Ο νομοθέτης μερίμνησε με την απόφαση-πλαίσιο να περιβάλει με ορισμένες εγγυήσεις τον αποδέκτη ενός εντάλματος συλλήψεως καθιστώντας σαφή τον σκοπό του να διαφυλάξει τα θεμελιώδη δικαιώματά του. Στα σημεία 18 και 24 των ανά χείρας προτάσεων, διατύπωσα αυτό προς το οποίο προσβλέπει η ρύθμιση απ' την οποία συνάγεται η ύπαρξη μιας προσεγγίσεως της ποινικής συνεργασίας που βαίνει πέραν της απλής διπολικής σχέσεως μεταξύ κρατών και αποκτά μια τρίτη διάσταση, ήτοι αυτήν των δικαιωμάτων που είναι αρρήκτως συνδεδεμένα με το ενδιαφερόμενο πρόσωπο [60].

70. Συναφώς, το άρθρο 1, παράγραφος 3, περιέχει μια πανηγυρική διακήρυξη η οποία, σε περίπτωση που δεν είχε περιληφθεί στο κείμενο της αποφάσεως-πλαίσιο, θα έπρεπε να θεωρηθεί ότι συνάγεται, δεδομένου ότι ο σεβασμός των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών αποτελεί θεμέλιο λίθο της Ενώσεως (άρθρο 6, παράγραφος 1, ΕΕ), που έχει αναχθεί σε γενική αρχή του κοινοτικού δικαίου, δεδομένου του κύρους που προσδίδει στα δικαιώματα αυτά το γεγονός ότι κατοχυρώνονται με τη Σύμβαση της Ρώμης και απορρέουν από τις κοινές συνταγματικές παραδόσεις των κρατών μελών (άρθρο 6, παράγραφος 2, ΕΕ) [61].

71. Η συλλογιστική αυτή μας οδηγεί στην εξέταση του ζητήματος της προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου εντός της Ενώσεως και της σχετικής αποστολής του Δικαστηρίου.

1. Η προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων εντός της Ευρωπαϊκής Ενώσεως

72. Η απουσία ενός καταλόγου θεμελιωδών δικαιωμάτων στις ιδρυτικές συνθήκες δεν

57 — Έχω ήδη τονίσει στις παρούσες προτάσεις ότι η απόφαση Pupino εμπνέεται από την αρχή της αποτελεσματικότητας η οποία συγκεκριμενοποιείται στις σκέψεις 38 και 42 της εν λόγω αποφάσεως.

58 — Η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου εξικνείται μέχρι του σημείου να δηλώσει ότι η απόφαση-πλαίσιο ήταν «αναγκαία» (σημείο 37, in fine, των γραπτών παρατηρήσεών της).

59 — Προς διασφάλιση της πρακτικής χρησιμότητας το Συμβούλιο θέσπισε το άρθρο 31, παράγραφος 2, της αποφάσεως-πλαίσιο, το οποίο επιτρέπει στα κράτη μέλη να εφαρμόζουν διμερείς ή πολυμερείς συμφωνίες που επιδιώκουν τους ίδιους σκοπούς με αυτούς της αποφάσεως-πλαίσιο και οι οποίες συμβάλλουν στην περαιτέρω απλούστευση και διευκόλυνση των διαδικασιών παραδόσεως.

60 — Vennemann, N., «The European Arrest Warrant and its Human Rights Implications», σε *Zeitschrift für ausländisches öffentliches Recht und Völkerrecht*, 2003, σ. 113 και 114.

61 — Το Δικαστήριο υπενθύμισε με την πολλάκις μνημονευθείσα απόφαση Pupino ότι οι αποφάσεις-πλαίσιο πρέπει να ερμηνεύονται σύμφωνα με τη Σύμβαση της Ρώμης (σκέψη 59).

σήμαινε ότι είχαν εκτοπιστεί από την κοινοτική έννομη τάξη. Οι Κοινότητες, καρπός μιας συμφωνίας μεταξύ κρατών δομημένων επί του δημοκρατικού συστήματος, δημιουργήθηκαν προκειμένου να ανελιχθούν σε οργανισμούς διεπόμενους από το δίκαιο. Ο σπόρος εσπάρη σε εύφορη γη και, με την πάροδο του χρόνου, τα βασικά δικαιώματα καρποφόρησαν χάρη στη νομολογία του Δικαστηρίου.

73. Η πραιτωρική αυτή εργασία καρποφόρησε στο πεδίο ρητώς αναγνωριζόμενων δικαιωμάτων, όπως είναι η απαγόρευση των δυσμενών μισθολογικών διακρίσεων λόγω φύλου [62], την οποία θέτει το νυν άρθρο 141 ΕΚ, αλλά και άλλων δικαιωμάτων τα οποία δεν έχουν άμεσο έρεισμα στο κοινοτικό σύστημα, όπως είναι το απαραβίαστο της κατοικίας [63], η ελευθερία εκφράσεως [64] ή, σε ένα τομέα εγγύτερο του αντικειμένου της παρούσας δικαστικής παραπομπής, η αρχή nullum crimen, nulla poena sine lege [65].

74. Το Δικαστήριο διατύπωσε ένα απλό και λογικό συλλογισμό: οι κανόνες που είναι κοινοί στα εθνικά δίκαια αποτελούν γενικές αρχές της έννομης τάξεως της Κοινότητας και, ως τέτοιοι, πρέπει να τηρούνται, πράγμα που σημαίνει ότι τα θεμελιώδη δικαιώματα που αποτελούν εγγυήσεις κοινές σε όλα τα κράτη μέλη αποτελούν τμήμα των αρχών αυτών και πρέπει να προστατεύονται [66]. Συναφώς, η αποστολή της ολοκληρώσεως είναι αναμφισβήτητη, αντλεί δε από πηγές ξένες προς το κοινοτικό δίκαιο [67]: αυτές οι γενικές αρχές που είναι κοινές στα κράτη μέλη [68], τα στοιχεία που είναι κοινά στις συνταγματικές παραδόσεις τους [69] και οι

62 — Η περίπτωση Defrenne αποτελεί ιδιαίτερα διδακτικό παράδειγμα. Οι αποφάσεις της 25ης Μαΐου 1971, 80/70, Defrenne I (Συλλογή τόμος 1969-1971, σ. 816), της 8ης Απριλίου 1976, 43/75, Defrenne II (Συλλογή τόμος 1976, σ. 177) και της 15ης Ιουνίου 1978, 149/77, Defrenne III (Συλλογή τόμος 1978, σ. 422) απεικονίζουν την εξέλιξη εντός του Δικαστηρίου.

63 — Αποφάσεις της 14ης Απριλίου 1960, 31/59, Acciaieria di Brescia κατά Ανωτάτης Αρχής (Συλλογή τόμος 1954-1964, σ. 377), της 26ης Ιουνίου 1980, 136/79 National Panasonic κατά Επιτροπής (Συλλογή τόμος 1980, σ. 347), της 21ης Σεπτεμβρίου 1989, 46/87 και 227/87, Hoechst (Συλλογή 1989, σ. 2859), και της 22ας Οκτωβρίου 2002, C-94/00, Roquette Frères (Συλλογή 2002, σ. I-9011).

64 — Αποφάσεις της 18ης Ιουνίου 1991, C-260/89, ERT (Συλλογή 1991, σ. I-2925), της 12ης Ιουνίου 2003, C-112/00, Schmidberger (Συλλογή 2003, σ. I-5659), και της 6ης Νοεμβρίου 2003, C-101/01, Lindqvist (Συλλογή 2003, σ. I-12971). Σχετικά με την ελευθερία εκφράσεως των κοινοτικών υπαλλήλων κρίσιμη είναι η απόφαση της 6ης Μαρτίου 2001, C-274/99 P, Connolly κατά Επιτροπής (Συλλογή 2001, σ. I-1611).

65 — Αποφάσεις της 11ης Ιουνίου 1987, 14/86, Pretore di Salò (Συλλογή 1987, σ. 2545), της 8ης Οκτωβρίου 1987, 80/86, Kolpinghuis Nijmegen (Συλλογή 1987, σ. 3969), της 26ης Σεπτεμβρίου 1996, C-168/95, Arcaro (Συλλογή 1996, σ. I-4705), και της 12ης Δεκεμβρίου 1996, C-74/95 και C-129/95, X (Συλλογή 1996, σ. I-6609).

66 — Η διατύπωση αυτή εμφανίζεται για πρώτη φορά στην απόφαση της 14ης Μαΐου 1974, 4/73, Nold KG κατά Επιτροπής (Συλλογή τόμος 1974, σ. 279, σκέψη 13).

67 — Ο Rubio Llorente, F., ανέλυσε τη διαδικασία αυτή αναλυτικά στο άρθρο του «Mostrar los derechos sin destruir la Unión», σε *La estructura constitucional de la Unión Europea*, εκδόσεις Civitas, Μαδρίτη, 2002, σ. 113 έως 150.

68 — Pescatore P., «Los principios generales del derecho como fuentes del derecho comunitario», σε *Noticias CEE*, 1988, τεύχος 40, σ. 39 έως 54.

69 — Με την απόφασή του Nold KG κατά Επιτροπής, την οποία παρέθεσα ανωτέρω, το Δικαστήριο έκρινε ότι «[κ]ατά την προστασία των δικαιωμάτων αυτών [υποσημείωση του γράφοντος: το Δικαστήριο αναφέρεται στα θεμελιώδη δικαιώματα], το Δικαστήριο καθοδηγείται από τις συνταγματικές παραδόσεις που είναι κοινές στα κράτη μέλη και συνεπώς δεν μπορεί να κάνει δεκτά μέτρα που αντίκεινται στα θεμελιώδη δικαιώματα που αναγνωρίζονται και προστατεύονται από τα συντάγματα των κρατών αυτών» (σκέψη 13)· στην απόφαση της 17ης Δεκεμβρίου 1970, 11/70, Internationale Handelsgesellschaft mbH (Συλλογή τόμος 1969-1971, σ. 583), το Δικαστήριο διευκρίνισε ότι «[η] προάσπιση των δικαιωμάτων αυτών, αν και εμπνέεται από τις κοινές συνταγματικές παραδόσεις των κρατών μελών, πρέπει να εξασφαλίζεται μέσα στο πλαίσιο της δομής και των στόχων της Κοινότητας» (σκέψη 4).

διεθνείς συμβάσεις για την προστασία των δικαιωμάτων [70], και ειδικότερα η Σύμβαση της Ρώμης [71].

75. Ο κοινοτικός νομοθέτης έλαβε τη σκυτάλη και ενσωμάτωσε τη νομολογία αυτή στο άρθρο 6 ΕΕ με τη Συνθήκη του Άμστερνταμ και ανέθεσε στο Δικαστήριο την προάσπιση των θεμελιωδών δικαιωμάτων (άρθρο 46, στοιχείο δ΄, ΕΕ).

76. Κατά το έτος 2000 έλαβε χώρα ένα γεγονός το οποίο δεν μπορώ να αντιπαρέλθω εν σιγή: η διακήρυξη του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ενώσεως. Το κείμενο αυτό δεν έχει δεσμευτική ισχύ δεδομένου ότι δεν υφίσταται απόφαση με το περιεχόμενο αυτό η οποία να παράγει έννομες συνέπειες [72]. Η διακήρυξη αυτή αποτελεί απλή πολιτική δήλωση στερούμενη νομικής αξίας [73].

77. Εντούτοις, η διαπίστωση αυτή δεν πρέπει να μας οδηγήσει στο συμπέρασμα ότι ουδέν μεταβλήθηκε, ωσάν ο Χάρτης να μην ήταν παρά νεκρό γράμμα. Πρώτον, ο Χάρτης αυτός δεν αναδύθηκε εκ του μηδενός χωρίς να έχει καμία σχέση με το περιβάλλον του· αντιθέτως, αποτελεί σταθμό στην εξελικτική διαδικασία που περιέγραψα, διότι κωδικοποιεί και επιβεβαιώνει, όπως τόνισαν οι συντάκτες του στο προοίμιο του εν λόγω Χάρτη [74], ορισμένα δικαιώματα που απορρέουν από την κοινή κληρονομιά των κρατών μελών τόσο σε εθνικό όσο και σε διεθνές επίπεδο [75], και, ως εκ τούτου, κατά τα άρθρα 6 ΕΕ και 46, στοιχείο δ΄, ΕΕ, η Ένωση υποχρεούται να τα σέβεται και το Δικαστήριο να τα προστατεύει, ανεξαρτήτως

70 — Στην απόφαση Nold KG κατά Επιτροπής, οι διεθνείς συμβάσεις για την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων αποτελούσαν μακρινή ηχώ, μπορούσαν δε απλώς να παράσχουν «ενδείξεις που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη στα πλαίσια του κοινοτικού δικαίου» (σκέψη 13). Εντούτοις, μερικά χρόνια αργότερα, υπήρξε ρητή επίκληση των συνθηκών αυτών [απόφαση της 28ης Οκτωβρίου 1975, 36/75, Rutili (Συλλογή τόμος 1975, σ. 369, σκέψη 32)], η δε επίκληση αυτή είχε αποφασιστική σημασία [απόφαση της 15ης Μαΐου 1986, 222/84, Johnston (Συλλογή 1986, σ. 1651, σκέψεις 18 επ.)].

71 — Απόφαση Χ, προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 73, σκέψη 25. Συναφής είναι και η προπαρατεθείσα απόφαση ERT, σκέψη 45, καθώς και η παρατιθέμενη στη σκέψη αυτή νομολογία. Βλ., στο ίδιο πνεύμα, τη γνωμοδότηση της 28ης Μαρτίου 1996, 2/94, η οποία εκδόθηκε βάσει του άρθρου 228 της Συνθήκης ΕΚ —νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρο 300 ΕΚ— (Συλλογή 1996, σ. I-1759, σκέψη 33).

72 — Η κατάσταση θα μεταβαλλόταν αν η Συνθήκη για τη θέσπιση Συντάγματος της Ευρώπης, της οποίας το μέρος ΙΙ επαναλαμβάνει το κείμενο του Χάρτη, είχε επικυρωθεί και είχε αρχίσει να ισχύει.

73 — Βλ. Díez-Picazo, J. M., «Carta de derechos fundamentales de la Unión Europea», σε *Constitucionalismo de la Unión Europea*, εκδόσεις Civitas, Μαδρίτη, 2002, σ. 21 έως 42, και ειδικότερα, σ. 39.

74 — «Ο παρών Χάρτης επιβεβαιώνει [...] τα δικαιώματα που απορρέουν ιδίως από τις κοινές συνταγματικές παραδόσεις και διεθνείς υποχρεώσεις των κρατών μελών, την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, τους Κοινωνικούς Χάρτες που έχουν υιοθετηθεί από την Ένωση και το Συμβούλιο της Ευρώπης καθώς και από τη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.»

75 — Μολονότι το αιτούν δικαστήριο δεν θίγει το ζήτημα αυτό με τη διάταξή του περί παραπομπής, πρέπει να τονιστεί ότι δεν υφίσταται κάποιο καθολικώς αναγνωριζόμενο δικαίωμα μη εκδόσεως. Ορισμένα κράτη μέλη, όπως η Γερμανία, η Κύπρος, η Φινλανδία και η Πολωνία, αναγνωρίζουν το δικαίωμα αυτό στους πολίτες τους, ωστόσο οι έννομες τάξεις της πλειονότητας των λοιπών κρατών μελών δεν προσδίδει θεμελιώδη χαρακτήρα στην εγγύηση αυτή η οποία εξακολουθεί να βρίσκεται στο περιθώριο των κοινών συνταγματικών παραδόσεων. Η Αυστρία, η Πορτογαλία και η Σλοβενία προέβησαν σε αναθεώρηση των συνταγμάτων τους προκειμένου να καταστήσουν δυνατή την έκδοση των ημεδαπών τους.

της φύσεως και των έννομων αποτελεσμάτων του κειμένου που εγκρίθηκε τον Δεκέμβριο του 2000 [76].

78. Δεύτερον, ο Χάρτης μνημονεύεται στη νομολογία του Δικαστηρίου δεδομένου ότι οι γενικοί εισαγγελείς τον έχουν ερμηνεύσει υπερβαίνοντας με τον τρόπο αυτόν τη φύση του ως απλού προγράμματος ή απλής διακηρύξεως [77]. Επίσης, το Πρωτοδικείο χρησιμοποίησε τον Χάρτη σε ορισμένες αποφάσεις του [78]. Εντούτοις, στις αποφάσεις του το Δικαστήριο σπανίως κάνει μνεία του Χάρτη [79], ούτε καν για να αντικρούσει την άποψη των γενικών εισαγγελέων του. Όλως προσφάτως, πριν από δύο μήνες περίπου, η απόφαση Κοινοβούλιο κατά Συμβουλίου [80] σηματοδότησε αλλαγή πλεύσεως δεδομένου ότι το Δικαστήριο απεφάνθη ότι, μολονότι ο Χάρτης δεν αποτελεί δεσμευτική νομική πράξη, πρέπει εντούτοις να αναγνωρίζεται η σημασία του (σκέψη 38).

79. Επομένως, πρέπει να παύσει αυτή η σιωπή και να καθιερωθεί ο Χάρτης ως ουσιώδες ερμηνευτικό εργαλείο στο πλαίσιο της προασπίσεως των εγγυήσεων για τους πολίτες οι οποίες αποτελούν μέρος της κληρονομιάς των κρατών μελών. Η πρόκληση αυτή πρέπει να αντιμετωπιστεί με σύνεση, αλλά και σοβαρότητα, με την απόλυτη πεποίθηση ότι, εφόσον η προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων είναι αναγκαία στο πλαίσιο του κοινοτικού πυλώνα, δεν είναι πλέον δυνατό να αγνοείται στο πλαίσιο του τρίτου πυλώνα, διότι, λόγω της ίδιας της

76 — Ο Alonso García, R., «Las cláusulas horizontales de la Carta de los derechos fundamentales de la Unión Europea», σε *Encrucijada constitucional de la Unión Europea*, εκδόσεις Civitas, Μαδρίτη, 2002, σ. 151, διευκρινίζει ότι η έλλειψη δεσμευτικής ισχύος δεν σημαίνει απουσία αποτελεσμάτων, όπως καταδεικνύει ο ρόλος που διαδραμάτισε η ίδια η Σύμβαση της Ρώμης η οποία, μολονότι δεν δεσμεύει από νομικής απόψεως την Κοινότητα, αποτέλεσε βασική πηγή εμπνεύσεως για το Δικαστήριο στο πλαίσιο της διατλάσεως των θεμελιωδών δικαιωμάτων. Ο Carrillo Salcedo, J.A., «Notas sobre el significado político y jurídico de la Carta de derechos fundamentales de la Unión Europea», σε *Revista de derecho comunitario*, 2001, σ. 7, υποστηρίζει ότι το κείμενο αυτό παρέχει τη δυνατότητα ευχερέστερου καθορισμού των κριτηρίων για την εκτίμηση της νομιμότητας της συμπεριφοράς των φορέων ασκήσεως δημόσιας εξουσίας εντός της Ενώσεως. Ο δε Rodríguez Bereijo, A., «El valor jurídico de la Carta de los derechos fundamentales de la Unión Europea después del Tratado de Niza», σε *Encrucijada constitucional de la Unión Europea*, σ. 220, παραφράζει τα λόγια του πρώην Επιτρόπου Antonio Vittorino και προβλέπει ότι ο Χάρτης θα αποκτήσει ρυθμιστικό χαρακτήρα χάρη στην ερμηνεία που θα δώσει σε αυτόν το Δικαστήριο ως σύνθεση και έκφραση των γενικών αρχών του κοινοτικού δικαίου.

77 — Στις προτάσεις του της 8ης Φεβρουαρίου 2001 επί της υποθέσεως C-173/99, BECTU (απόφαση της 26ης Ιουνίου 2001, Συλλογή 2001, σ. I-4881), ο γενικός εισαγγελέας Tizzano διευκρίνισε ότι, μολονότι δεν έχει δεσμευτική ισχύ, «στο πλαίσιο διαφοράς που αφορά τη φύση και το περιεχόμενο ενός θεμελιώδους δικαιώματος, είναι αδύνατο να αγνοήσουμε τα κρίσιμα στοιχεία του Χάρτη ούτε, πολλώ μάλλον, την προφανή του αποστολή να χρησιμεύσει, όταν οι διατάξεις το επιτρέπουν, ως ουσιαστικό μέτρο αναφοράς για όλους τους φορείς εντός της Κοινότητας [...]» (σημείο 28). Λίγους μήνες αργότερα, στις 10 Ιουλίου του ιδίου έτους, ο γενικός εισαγγελέας Léger υποστήριξε με τις προτάσεις του επί της υποθέσεως C-359/99 P, Συμβούλιο κατά Hautala (απόφαση της 6ης Δεκεμβρίου 2001, Συλλογή 2001, σ. I-9565), ότι «ο Χάρτης θα έπρεπε [...] να αποτελέσει προνομιακό κείμενο για τον εντοπισμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων» (σημείο 83) δεδομένου ότι διακηρύσσει αξίες οι οποίες «έχουν ως κοινό σημείο το γεγονός ότι γίνονται ομοφώνως δεκτές από τα κράτη μέλη [...]. Ο Χάρτης έθεσε, αδιαμφισβήτητα, τα δικαιώματα στα οποία αναφέρεται στο υψηλότερο επίπεδο των κοινών αξιών των κρατών μελών» (σημείο 80). Στις προτάσεις μου της 4ης Δεκεμβρίου 2001 επί της υποθέσεως C-208/00, Überseering (απόφαση της 5ης Δεκεμβρίου 2002, Συλλογή 2002, σ. I-9919), διατύπωσα την άποψη ότι ο Χάρτης «χωρίς να αποτελεί ius cogens ελλείψει "αυτόνομου δεσμευτικού χαρακτήρα", αντανακλά τον κοινό παρανομαστή των πρωταρχικών νομικών αρχών των κρατών μελών, από τις οποίες πηγάζουν, με τη σειρά τους, οι γενικές αρχές του κοινοτικού δικαίου» (σημείο 59). Και άλλοι γενικοί εισαγγελείς διατύπωσαν παρεμφερείς απόψεις.

78 — Στην απόφαση της 30ής Ιανουαρίου 2002, T-54/99, max.mobil κατά Επιτροπής, (Συλλογή 2002, σ. II-313), το Πρωτοδικείο εφάρμοσε, κατά τρόπο έμμεσο, το άρθρο 47 του Χάρτη και διευκρίνισε ότι ο δικαστικός έλεγχος της δραστηριότητας της Επιτροπής και, ως εκ τούτου, το δικαίωμα παροχής αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας αποτελούν μέρος «των γενικών αρχών του κράτους δικαίου, κοινών στις συνταγματικές παραδόσεις των κρατών μελών» (σκέψη 57). Το αυτό απεφάνθη με τις αποφάσεις του της 3ης Μαΐου 2002, T-177/01, Jégo-Quéré κατά Επιτροπής (Συλλογή 2002, σ. II-2365, σκέψεις 42 και 47), της 15ης Ιανουαρίου 2003, T-377/00, T-379/00, T-380/00, T-260/01 και T-272/01, Philip Morris κ.λπ. κατά Επιτροπής (Συλλογή 2002, σ. II-1, σκέψη 122), και της 5ης Αυγούστου 2003, T-116/01 και T-118/01, P & O European Ferries (Vizcaya) κ.λπ. κατά Επιτροπής (Συλλογή 2003, σ. II-2957).

79 — Με την απόφασή του της 23ης Οκτωβρίου 2003, C-245/01, RTL Televisión (Συλλογή 2003, σ. I-12489), το Δικαστήριο έκανε ρητορική μνεία του άρθρου 11, παράγραφος 2, του Χάρτη όταν προέβη στην κατοχύρωση της ελευθερίας της γνώμης (σκέψη 38). Το Δικαστήριο έκανε μνεία με τρόπο εξίσου ρητορικό του άρθρου 17 του Χάρτη στην απόφαση της 12ης Μαΐου 2005, C-347/03, Regione autonoma Friuli-Venezia Giulia και ERSA (Συλλογή 2005, σ. I-3785, σκέψη 118).

80 — Απόφαση της 27ης Ιουνίου 2006, C-540/03 (Συλλογή 2006, σ. I-5769).

φύσεως του περιεχομένου του, ο Χάρτης μπορεί να επηρεάσει καίρια την προσωπική ελευθερία η οποία προϋποθέτει όλες τις λοιπές.

80. Ενδεχομένως να αποφευχθεί με τον τρόπο αυτό η επανάληψη των παρεξηγήσεων που σκίασαν κατά το παρελθόν τις σχέσεις με τα εθνικά δικαστήρια τα οποία είχαν διατυπώσει υπαινιγμούς ως προς την ικανότητα των κοινοτικών οργάνων να προασπίζουν τα θεμελιώδη δικαιώματα [81].

81. Αυτή η προστατευτική λειτουργία επιτελείται σε τρία διαφορετικά επίπεδα [82], ήτοι στο εθνικό επίπεδο, στο επίπεδο του Συμβουλίου της Ευρώπης και στο επίπεδο της Ευρωπαϊκής Ενώσεως. Εντούτοις, αυτά τα διαφορετικά επίπεδα λειτουργούν εν μέρει ταυτόχρονα και, γεγονός που είναι πιο σημαντικό, εμφορούνται από τις ίδιες αξίες. Συχνά διασταυρώνονται και, ενίοτε, ενδέχεται να αλληλεπικαλύπτονται, ωστόσο δεν δημιουργείται κανένα ανυπέρβλητο εμπόδιο εφόσον γίνονται σεβαστές οι αρμοδιότητες των άλλων με την πεποίθηση ότι άπαντες τις ασκούν παρέχοντας πλήρεις εγγυήσεις για το σύστημα της συνυπάρξεως. Ο διάλογος μεταξύ των ανώτατων συνταγματικών ερμηνευτών στην Ευρώπη παρέχει τη δυνατότητα να τεθούν οι βάσεις για ένα κοινό διάλογο.

82. Ως εκ τούτου, η απάντηση του Δικαστηρίου στο πλαίσιο της υποθέσεως που εκκρεμεί ενώπιόν του πρέπει να είναι σύμφωνη με το πνεύμα των άρθρων 20 και 49 του Χάρτη τα οποία διακηρύσσουν την αρχή της ισότητας ενώπιον του νόμου και την αρχή της νομιμότητας των εγκλημάτων αντιστοίχως, αρχές που τυγχάνουν ευρείας αναγνωρίσεως στα συνταγματικά κείμενα των κρατών μελών. Εάν τούτο παρίσταται αναγκαίο, το Δικαστήριο θα πρέπει να εμπνευστεί από τη νομολογία των εθνικών δικαστηρίων και από τις αποφάσεις τις οποίες έχει εκδώσει το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου επί των άρθρων 14 και 7 της Συμβάσεως της Ρώμης.

81 — Με την απόφαση Solange I που εξέδωσε στις 29 Μαΐου 1974 (2 BvL 52/71), το Bundesverfassungsgericht μυκτήρισε τη δυνατότητα των οργάνων της Κοινότητας να προασπίζουν τα θεμελιώδη δικαιώματα και επιβεβαίωσε την αρμοδιότητά του στον βαθμό που η παρεχόμενη από τα όργανα αυτά προστασία δεν ήταν ισοδύναμη με την προστασία που είχε κατοχυρωθεί σε εθνικό επίπεδο. Η απόφαση αυτή προκάλεσε μια πραγματικά γόνιμη αντίδραση που αποτυπώθηκε γρήγορα στις σελίδες της συλλογής της κοινοτικής νομολογίας σε τέτοιο βαθμό ώστε το 1986, με την απόφαση Solange II, της 22ας Οκτωβρίου του ιδίου έτους (2 BvR 197/83), το γερμανικό Συνταγματικό Δικαστήριο απεφάνθη ότι οι Κοινότητες διέθεταν ένα σύστημα προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων παρεμφερές με αυτό που προέβλεπε ο Θεμελιώδης Νόμος της Βόννης και εξήγγειλε ότι στο μέλλον θα απείχε από τον έλεγχο των μέτρων του παράγωγου κοινοτικού δικαίου ακόμη και στην περίπτωση που οι διάδικοι προέβαλαν ενώπιόν του ότι αντιβαίνουν στα θεμελιώδη δικαιώματα [Rodríguez Iglesias, G. C., και Woelker, U., «Derecho comunitario, derechos fundamentales y control de constitucionalidad (La decisión del Tribunal Constitucional Federal alemán de 22 de octubre de 1986)», σε *Revista de Instituciones Europeas*, 1987, τόμος 14/1987, τεύχος 3, σ. 667 έως 685]. Η απόφαση την οποία εξέδωσε το Trybunał Konstytucyjny στις 11 Μαΐου 2005 σε σχέση με τη Συνθήκη προσχωρήσεως της Πολωνίας (υπόθεση K 18/04) εμφορείται από το ίδιο πνεύμα με αυτό της αποφάσεως Solange II καθώς και η πλέον πρόσφατη απόφαση του τσεχικού Ústavní Soud της 8ης Μαρτίου 2006 την οποία ήδη μνημόνευσα. Εντούτοις, φοβούμαι ότι η απόφαση του Bundesverfassungsgericht σχετικά με τον γερμανικό νόμο περί εκτελέσεως της αποφάσεως-πλαίσιο διαπνέεται από αυτή την παλαιά δυσπιστία ως αντίδραση στους περιορισμούς του δικαστικού ελέγχου στο πλαίσιο του τρίτου πυλώνα (διατακτικός χαρακτήρας της προδικαστικής παραπομπής, περιορισμός της νομιμοποιήσεως στην άσκηση προσφυγής ακυρώσεως και μη πρόβλεψη προσφυγής κατά παραλείψεως). Δεν παύει να είναι παράδοξο το γεγονός ότι εκεί όπου η επέμβαση της Ενώσεως στην απαραβίαστη σφαίρα του προσώπου παρουσιάζει τη μεγαλύτερη ένταση εφαρμόζεται ένας ορισμένος «δικαιοδοτικός περιορισμός», κατά την έκφραση των Alonso García, R., και Sarmiento Ramírez-Escudero, D., «Los efectos colaterales de la Convención sobre el futuro de Europa en la arquitectura judicial de la Unión: ¿hacia una jurisdicción auténticamente constitucional europea?», σε *Revista de Estudios Políticos*, τεύχος 119, Ιανουάριος-Μάρτιος 2003, σ. 136.

82 — Ο Capotosti, P.A., «Quelles perspectives pour les rapports entre la Cour constitutionnelle et la Cour de Justice des Communautés européennes?», ανακοίνωση που παρουσιάστηκε στη Συζήτηση για τη συνεργασία μεταξύ του Δικαστηρίου και των εθνικών δικαστηρίων, που πραγματοποιήθηκε στο Λουξεμβούργο στις 3 Δεκεμβρίου 2002 επί τη ευκαιρία των 50 χρόνων του Δικαστηρίου, επισημαίνει την ύπαρξη ενός «συνταγματισμού πολλαπλών επιπέδων» (σ. 6).

2. Το άρθρο 2, παράγραφος 2, της αποφάσεως-πλαίσιο 2002/584 και η αρχή της ισότητας

α) Η ισότητα ενώπιον του νόμου

83. Το Arbitragehof ερωτά αν είναι σύμφωνη προς αυτό το θεμελιώδες δικαίωμα η πρόβλεψη ότι, κατά την εκτέλεση του ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως για τις πράξεις που απαριθμεί το άρθρο 2, παράγραφος 2, της αποφάσεως-πλαίσιο, δεν χρειάζεται να ελέγχεται, εν αντιθέσει προς ό,τι ισχύει για τα λοιπά αδικήματα, αν αποτελούν αξιόποινες πράξεις και στα δύο εμπλεκόμενα κράτη μέλη.

84. Προκειμένου να αναλυθεί το ζήτημα αυτό που θέτει η διάταξη περί παραπομπής, πρέπει να εξεταστεί προσεκτικά η δομή του άρθρου 2 της αποφάσεως-πλαίσιο προκειμένου να διαλυθεί η πλάνη που αιωρείται τόσο στην ίδια τη διάταξη περί παραπομπής όσο και στις παρατηρήσεις που υπέβαλαν ορισμένοι μετέχοντες στην παρούσα προδικαστική διαδικασία. Προκειμένου να είναι δυνατή η λειτουργία του ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως, αρκεί η προσαπτόμενη συμπεριφορά να τιμωρείται με κύρωση ορισμένης διαρκείας στο κράτος μέλος εκδόσεως του εντάλματος (παράγραφος 1), μολονότι η παράδοση μπορεί να εξαρτηθεί από την προϋπόθεση ότι οι πράξεις για τις οποίες εκδίδεται το ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως συνιστούν αξιόποινη πράξη στο κράτος μέλος εκτελέσεως του εντάλματος (παράγραφος 4). Εντούτοις, η δυνατότητα αυτή δεν υφίσταται στην περίπτωση των 32 πράξεων που απαριθμεί η παράγραφος 2 [83].

85. Συνεπώς, φρονώ ότι είναι εσφαλμένος ο ισχυρισμός ότι το σύστημα του ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως στηρίζεται στην αρχή του διττού αξιοποίνου πλην των πράξεων του άρθρου 2, παράγραφος 2. Αντιθέτως, η μόνη προϋπόθεση που πρέπει να πληρούται είναι να τιμωρούνται οι πράξεις στο αιτούν κράτος, μολονότι τα κράτη μέλη, κατά τη μεταφορά της αποφάσεως-πλαίσιο [84], ή τα δικαστήριά τους, κατά την εκτέλεση ενός συγκεκριμένου εντάλματος συλλήψεως [85], μπορούν να εξαρτήσουν την εκτέλεση του εντάλματος από την προϋπόθεση ότι οι διωκόμενες πράξεις θεωρούνται αξιόποινες από την έννομη τάξη τους, δυνατότητα η οποία δεν υπάρχει σε

83 — Η παράγραφος 3 εξουσιοδοτεί το Συμβούλιο να αποφασίσει, με ομόφωνη απόφασή του, την επέκταση του καταλόγου αυτού.

84 — Αυτή είναι η περίπτωση του Βελγίου, δεδομένου ότι το προπαρατεθέν άρθρο 5, παράγραφος 1, του νόμου της 19ης Δεκεμβρίου 2003, απαγορεύει την εκτέλεση του ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως στην περίπτωση που τα πραγματικά περιστατικά δεν συνιστούν αξιόποινη πράξη κατά το βελγικό δίκαιο.

85 — Ο προπαρατεθείς στην υποσημείωση 32 ισπανικός νόμος 3/2003, της 14ης Μαρτίου 2003, τάσσεται υπέρ της λύσεως αυτής και αναθέτει στον δικαστή να λάβει τη σχετική απόφαση (άρθρο 12, παράγραφος 2, στοιχείο a, σε συνδυασμό με το άρθρο 9, παράγραφος 2).

σχέση με τις πράξεις που απαριθμεί η πολλάκις μνημονευθείσα παράγραφος 2 [86].

86. Στο σημείο αυτό μπορεί να υποστηριχθεί ότι το ερώτημα του Arbitragehof απευθύνεται σε αναρμόδιο δικαστήριο, διότι η καταγγελλόμενη άνιση μεταχείριση δεν πρέπει να καταλογιστεί στον νομοθέτη της Ενώσεως, αλλά στην εθνική κανονιστική ρύθμιση ή την εθνική δικαστική απόφαση, αναλόγως της περιπτώσεως, των οποίων ο έλεγχος δεν εμπίπτει στην αρμοδιότητα του Δικαστηρίου.

87. Αν το ερώτημα αυτό έχει την έννοια ότι, με τον ένα ή τον άλλο τρόπο, η απώτερη αιτία της παραβάσεως έχει τις ρίζες της στην απόφαση-πλαίσιο στον βαθμό που προβλέπει ένα διαφορετικό σύστημα αναλόγως της φύσεως των πραγματικών περιστατικών, το ερώτημα επίσης στερείται συνοχής.

88. Με τη διατύπωση αυτή, η επιφύλαξη περιορίζεται στο ζήτημα της αφηρημένης ισότητας ενώπιον του νόμου, η δε εφαρμογή του νόμου αυτού παραμένει προς ώρας εκτός της διαμάχης, ακριβώς όπως και η απαγόρευση των δυσμενών διακρίσεων λόγω προσωπικών ή κοινωνικών περιστάσεων [87].

89. Πρέπει οι πολίτες να είναι ίσοι ενώπιον του νόμου και να απαγορεύεται να τυγχά-

86 — Στην πραγματικότητα, δεν αίρεται η απαίτηση περί υπάρξεως διττού αξιοποίνου, αλλά η εξέτασή της, διότι, λόγω της φύσεώς τους, οι απαριθμούμενες πράξεις, όπως είναι η ανθρωποκτονία εκ προθέσεως, η βαρεία σωματική βλάβη, η απαγωγή, η παράνομη κατακράτηση και η ομηρία, οι οργανωμένες ή ένοπλες κλοπές καθώς και ο βιασμός, τιμωρούνται σε όλα τα κράτη μέλη. Ένα άλλο πρόβλημα, το οποίο θα εξετάσω στη συνέχεια, είναι αυτό του περιεχομένου που έχουν οι συμπεριφορές αυτές στο πλαίσιο κάθε εθνικού συστήματος (σημεία 96 επ.). Εν πάση περιπτώσει, ο κατάλογος του άρθρου 2, παράγραφος 2, της αποφάσεως-πλαίσιο περιλαμβάνει πράξεις που έχουν εναρμονιστεί ως αξιόποινες ή έχουν δρομολογηθεί να καταστούν αξιόποινες, καθώς και άλλες οι οποίες, αναμφισβήτητα, επισύρουν ποινές σε ολόκληρο τον κόσμο. Συναφή παραδείγματα αποτελούν το ψήφισμα του Συμβουλίου, της 21ης Δεκεμβρίου 1998, για την πρόληψη του οργανωμένου εγκλήματος ενόψει της καθιέρωσης μιας ευρείας στρατηγικής για την καταπολέμησή του (ΕΕ C 408, σ. 1) καθώς και η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών κατά της οργανωμένης υπερατλαντικής εγκληματικότητας, της 15ης Νοεμβρίου 2000, με τα πρόσθετα πρωτόκολλά της. Όσον αφορά την τρομοκρατία, σχετική είναι η απόφαση-πλαίσιο 2002/475/ΔΕΥ, της 13ης Ιουνίου 2002 (ΕΕ L 164, σ. 3), και, όσον αφορά την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων, η απόφαση-πλαίσιο 2002/629/ΔΕΥ, της 19ης Ιουλίου 2002 (ΕΕ L 203, σ. 1). Όσον αφορά την καταστολή της σεξουαλικής εκμετάλλευσης παιδιών και της παιδικής πορνογραφίας, συναφής είναι η απόφαση 2004/68/ΔΕΥ, της 22ας Δεκεμβρίου 2003 (ΕΕ 2004, L 13, σ. 44). Όσον αφορά την παράνομη διακίνηση ναρκωτικών και ψυχοτρόπων ουσιών, συναφής είναι η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών, της 20ής Δεκεμβρίου 1988. Σε σχέση με το οικονομικό έγκλημα, βλ. την απόφαση-πλαίσιο 2000/383/ΔΕΥ, της 29ης Μαΐου 2000, για ενίσχυση της προστασίας από την παραχάραξη ενόψει της εισαγωγής του ευρώ με την επιβολή ποινών και άλλων κυρώσεων (ΕΕ L 140, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση-πλαίσιο 2001/888/ΔΕΥ, της 6ης Δεκεμβρίου 2001 (ΕΕ L 329, σ. 3), την απόφαση-πλαίσιο 2001/413/ΔΕΥ, της 28ης Μαΐου 2001, για την καταπολέμηση της απάτης και της πλαστογραφίας που αφορούν τα μέσα πληρωμής πλην των μετρητών (ΕΕ L 149, σ. 1), και την απόφαση-πλαίσιο 2001/500/ΔΕΥ, της 26ης Ιουνίου 2001, για το ξέπλυμα χρήματος, τον προσδιορισμό, τον εντοπισμό, τη δέσμευση, την κατάσχεση και τη δήμευση των οργάνων και των προϊόντων του εγκλήματος (ΕΕ L 182, σ. 1). Όσον αφορά τη διαφθορά, βλ. τη Σύμβαση που συνήφθη βάσει του άρθρου K.3, παράγραφος 2, στοιχείο γ΄, της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση περί της καταπολέμησης της δωροδοκίας στην οποία ενέχονται υπάλληλοι των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ή των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ενώσεως (ΕΕ 1997, C 195, σ. 2) και την απόφαση-πλαίσιο 2003/568/ΔΕΥ, της 22ας Ιουλίου 2003, που αφορά την εναρμόνιση των εθνικών νομοθεσιών σε σχέση με την άσκηση ποινικής διώξεως λόγω δωροδοκίας στον ιδιωτικό τομέα (ΕΕ L 192, σ. 54). Όσον αφορά τα εγκλήματα μέσω δικτύων πληροφορικής, βλ. την απόφαση-πλαίσιο 2005/222/ΔΕΥ, της 24ης Φεβρουαρίου 2005, για τις επιθέσεις κατά των συστημάτων πληροφοριών (ΕΕ L 69, σ. 67). Σε σχέση με την ποινική προστασία του περιβάλλοντος εντός της Ευρωπαϊκής Ενώσεως, βλ. την απόφαση-πλαίσιο 2003/80/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 27ης Ιανουαρίου 2003 (ΕΕ 29, σ. 55), η οποία ακυρώθηκε από το Δικαστήριο με απόφαση της 13ης Σεπτεμβρίου 2005, C-176/03, Επιτροπή κατά Συμβουλίου (Συλλογή 2005, σ. I-7879), με το σκεπτικό ότι το ζήτημα αυτό πρέπει να ρυθμιστεί στο πλαίσιο του κοινοτικού πυλώνα μέσω οδηγίας. Σχετικά με την προστασία των θυμάτων σε περίπτωση παράνομης μεταναστεύσεως, βλ. την απόφαση-πλαίσιο 2002/946/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 28ης Νοεμβρίου 2002, για την ενίσχυση του ποινικού πλαισίου για την πρόληψη της υποβοήθησης της παράνομης εισόδου, διέλευσης και διαμονής (ΕΕ L 328, σ. 1). Τέλος, όσον αφορά τον ρατσισμό και την ξενοφοβία, βλ. την κοινή δράση της 15ης Ιουλίου 1996 που μνημονεύεται στην υποσημείωση 45.

87 — Στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ενώσεως, η κρίσιμη διάταξη θα ήταν το άρθρο 20 δυνάμει του οποίου «όλα τα πρόσωπα είναι ίσα ενώπιον του νόμου». Το άρθρο 14 της Συμβάσεως της Ρώμης κατοχυρώνει την ισότητα κατά την άσκηση των δικαιωμάτων και ελευθεριών τις οποίες διακηρύσσει, το δε υπ' αριθ. 12 πρωτόκολλο, της 4ης Νοεμβρίου 2000, το οποίο άρχισε να ισχύει από 1ης Απριλίου 2005, απαγορεύει γενικώς τις δυσμενείς διακρίσεις.

νουν διαφορετικής μεταχειρίσεως παρεμφερείς καταστάσεις και της αυτής μεταχειρίσεως διαφορετικές καταστάσεις. Εντούτοις, ο νομοθέτης διαθέτει μεγάλο περιθώριο να διαμορφώσει τις επιλογές του κατά τέτοιο τρόπο ώστε να υποβάλλει σε διαφορετική μεταχείριση παρεμφερείς καταστάσεις υπό την προϋπόθεση αντικειμενικής και εύλογης αιτιολογήσεως. Η αιτιολογία του θα έχει τα χαρακτηριστικά αυτά όταν ο σκοπός και τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα είναι σύννομα καθώς και όταν μεταξύ του πρώτου και των δεύτερων υφίσταται σχέση επαρκούς αναλογικότητας η οποία εμποδίζει το ενδεχόμενο να υπάρξουν ιδιαίτερα σοβαρές ή δυσανάλογες συνέπειες [88].

90. Εντούτοις, φρονώ ότι οι συγκρινόμενοι όροι εν προκειμένω δεν είναι παρεμφερείς. Αφενός, αντικείμενο της συγκρίσεως είναι πραγματικά περιστατικά· δεν εξετάζεται η προσωπική κατάσταση, αλλά η φύση του αδικήματος και, ως εκ τούτου, δεν υπάρχει υποκειμενική δυσμενής διάκριση. Αφετέρου, δεν υπάρχει σύγκριση, σε σχέση με την προοπτική της ασκήσεως ποινικών διώξεων κατ' αυτών, μεταξύ των προσώπων για τις διάφορες πράξεις τους οι οποίες δεν έχουν την ίδια βαρύτητα ούτε τον ίδιο βαθμό απαξίας· η διαφορετική βαρύτητα του αδικήματος εμποδίζει την εξίσωση των προσώπων αυτών.

91. Η άποψή μου δεν μεταβάλλεται από το αν, στο πλαίσιο της εκτιμήσεως των συνεπειών που παράγει η εκτέλεση ενός ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως (κράτηση, παράδοση, ποινική δίκη, εκτέλεση καταδικαστικής αποφάσεως), προκύψει ότι τα εμπλεκόμενα πρόσωπα βρίσκονται σε παρεμφερή θέση ανεξαρτήτως του αδικήματος για το οποίο συνελήφθησαν. Ως εκ τούτου, η διαφορετική μεταχείριση είναι αντικειμενική, εύλογη, δίκαιη και σύμφωνη προς την αρχή της αναλογικότητας.

92. Είναι αντικειμενική διότι ανταποκρίνεται σε αυτοτελή κριτήρια, ανεξάρτητα από το πρόσωπο, τα οποία μπορούν να εκτιμηθούν βάσει αφηρημένων και γενικών παραμέτρων που αποκλείουν οποιαδήποτε πρόθεση επιλεκτικότητας: η φύση του αδικήματος και της ποινής που επιβάλλεται γι' αυτό.

93. Είναι επίσης εύλογη και δικαιολογημένη διότι εντάσσεται στο πλαίσιο της επιδιώξεως ενός από τους σκοπούς της Ευρωπαϊκής Ενώσεως: την καταπολέμηση της εγκληματικότητας εντός ενός χώρου ασφάλειας, δικαιοσύνης και ελευθερίας (άρθρο 2, τέταρτη περίπτωση, ΕΕ σε συνδυασμό με το άρθρο 29 ΕΕ). Ο κατάλογος που παραθέτει το άρθρο 2, παράγραφος 2, της αποφάσεως-πλαίσιο περιλαμβάνει εγκλήματα τα οποία, όπως παρατήρησε η Ισπανική Κυβέρνηση με τις αξιόλογες γραπτές παρατηρήσεις της (σημείο 121), πλήττουν σοβαρά έννομα αγαθά τα οποία χρήζουν ιδιαίτερης προστασίας στην Ευρώπη, απαιτείται δε τα εγκλή-

88 — Αποφάσεις του Δικαστηρίου της 19ης Οκτωβρίου 1977, 117/76 και 16/77, Ruckdeschel κ.λπ. (Συλλογή τόμος 1977, σ. 531, σκέψη 7), της 13ης Ιουνίου 1978, 139/77, Denkavit (Συλλογή τόμος 1978, σ. 397, σκέψη 15), και της 14ης Απριλίου 2005, C-110/03, Βέλγιο κατά Επιτροπής (Συλλογή 2005, σ. I-2801). Βλ. και τις αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, Fretté κατά Γαλλίας της 26ης Φεβρουαρίου 2002, *Recueil des arrêts et décisions* 2002-I, σκέψη 34, και Pla και Puncernau κατά Ανδόρας της 13ης Ιουλίου 2004, *Recueil des arrêts et décisions* 2004-VIII, σκέψη 61). Βλ. επίσης τις αποφάσεις του ισπανικού Συνταγματικού Δικαστηρίου 75/1983 (παράρτημα της BOE αριθ. 197, της 18ης Αυγούστου 1983, τρίτη αιτιολογική σκέψη), 46/1999 (παράρτημα της BOE αριθ. 100, της 27ης Απριλίου 1999, δεύτερη αιτιολογική σκέψη) και 39/2002 (παράρτημα της BOE αριθ. 63, της 14ης Μαΐου 2002, τέταρτη αιτιολογική σκέψη).

ματα αυτά να τιμωρούνται με ποινές ορισμένης βαρύτητας στο κράτος εκδόσεως του εντάλματος συλλήψεως [89]. Πρόκειται για πράξεις για τις οποίες περιττεύει η διαπίστωση της υπάρξεως διττού αξιοποίνου δεδομένου ότι τιμωρούνται σε όλα τα κράτη μέλη [90].

94. Τέλος, το μέτρο είναι αναμφισβήτητα σύμφωνο προς την αρχή της αναλογικότητας δεδομένου ότι το διαφορετικό καθεστώς δεν έχει άλλη σημασία από το να διασφαλίσει την παράδοση του διωκόμενου ή καταδικασθέντος για μια σοβαρή αξιόποινη πράξη στις αρχές ενός δικαστικού συστήματος το οποίο μπορεί να εξομοιωθεί προς αυτό του κράτους το οποίο εκτελεί το ένταλμα, ήτοι ενός συστήματος το οποίο συμμορφώνεται με τις αρχές του κράτους δικαίου και διασφαλίζει στον ενδιαφερόμενο τον σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων του, περιλαμβανόμενων αυτών τα οποία μπορεί να επικαλεστεί στο πλαίσιο της ποινικής διαδικασίας.

95. Θα περατώσω αυτό το τμήμα της αναλύσεώς μου στο σημείο όπου το προσφεύγων σωματείο στο πλαίσιο της κύριας δίκης αρχίζει τις παρατηρήσεις του και όπου επικαλείται τις όντως εξωπραγματικές περιπτώσεις [91] κατά τις οποίες ένα κράτος μέλος παραδίδει, δυνάμει του άρθρου 2, παράγραφος 2, της αποφάσεως-πλαίσιο, ένα πρόσωπο για συμπεριφορά η οποία δεν διώκεται ποινικώς στο έδαφός του [92]. Η κατάσταση αυτή δεν διέπεται από την αρχή της ισότητας δεδομένου ότι δεν υπάρχει δυσμενής διάκριση έναντι ενός και του αυτού προσώπου. Πρέπει να υπομνησθεί ότι, για την εφαρμογή της αρχής αυτής, κάθε ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως το οποίο εκδίδεται για την κράτηση ενός ύποπτου ή καταδικασθέντος σε μια χώρα της Ενώσεως προσώπου για κάποιο από τα εγκλήματα που προβλέπει το ως άνω άρθρο 2, παράγραφος 2, το οποίο τιμωρείται με ποινή της βαρύτητας που απαιτεί η εν λόγω διάταξη, εκτελείται ανεξαρτήτως της προσωπικής και κοινωνικής καταστάσεως του προσώπου αυτού.

β) Η ισότητα κατά την εφαρμογή του νόμου

96. Μια άλλη διάσταση της αιτιάσεως αυτής παρεισέφρησε στη διάταξη περί παραπο-

89 — Ο κατάλογος αυτός περιλαμβάνει αξιόποινες πράξεις τις οποίες ρητώς μνημονεύει το άρθρο 29 ΕΕ, που ανήκουν στην αρμοδιότητα της Ευρωπόλ βάσει του παραρτήματος της πράξεως του Συμβουλίου της 26ης Ιουλίου 1995, για την κατάρτιση της σύμβασης για την ίδρυση Ευρωπαϊκής Αστυνομικής Υπηρεσίας (ΕΕ 1995, C 316, σ. 1), καθώς και αυτές που αποτελούν αντικείμενο μιας γενικής υποχρεώσεως για την άσκηση ποινικής διώξεως στο πλαίσιο του διεθνούς δικαίου.

90 — Ορισμένοι συγγραφείς εκτιμούν ότι το άρθρο 2, παράγραφος 2, της αποφάσεως-πλαίσιο απηχεί το «consensus» των κρατών μελών σε ποινικές υποθέσεις (Von Bubnoff, E., «Institutionelle Kriminalitätsbekämpfung in der EU — Schritte auf dem Weg zu einem europäischen Ermittlungs- und Verfolgungsraum», σε *Zeitschrift für europarechtliche Studien*, 2002, σ. 226, Combeaud, S., «Premier bilan du mandat d'arrêt européen», σε *Revue du Marché commun et de l'Union européenne*, τεύχος 495, 2006, σ. 116, και Hecker, B., *Europäisches Strafrecht*, Βερολίνο, 2005, σ. 433).

91 — Πρόκειται για απίθανες περιπτώσεις διότι το χρησιμοποιούμενο διπλό κριτήριο (ήτοι η φύση του αδικήματος και η βαρύτητα της ποινής) αποτρέπει κατά κανόνα το ενδεχόμενο να χρειαστεί ένα κράτος μέλος να εκτελέσει ένταλμα συλλήψεως για πράξη η οποία δεν διώκεται ποινικώς στην έννομη τάξη του. Αδυνατώ να φανταστώ μια πράξη η οποία, ενώ τιμωρείται σε κράτος μέλος της Ενώσεως με ποινή ή με μέτρο ασφαλείας ανώτατης διάρκειας τουλάχιστον τριών ετών, είναι νόμιμη σε άλλο κράτος μέλος.

92 — Η Φινλανδική Κυβέρνηση υπενθυμίζει (σημείο 49 των παρατηρήσεών της) ότι η αρχή της εδαφικότητας εφαρμόζεται στις ποινικές υποθέσεις, και, ως εκ τούτου, ένας αλλοδαπός ο οποίος καταδικάστηκε για αξιόποινη πράξη στη Φινλανδία δεν μπορεί να εκφύγει την ευθύνη του υποστηρίζοντας ότι η συμπεριφορά για την οποία κατηγορείται δεν τιμωρείται στη χώρα καταγωγής του. Όσον αφορά την εξωεδαφική άσκηση του ius puniendi, η απόφαση-πλαίσιο (άρθρο 4, παράγραφος 7) παρέχει στα κράτη μέλη τη δυνατότητα να αρνηθούν την εκτέλεση εντός ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως για πράξεις που διεπράχθησαν, εν όλω ή εν μέρει, σε έδαφος που υπόκειται στη δικαιοδοσία του, ακόμη και εκτός αυτού, στην περίπτωση που οι πράξεις αυτές δεν είναι αξιόποινες βάσει της νομοθεσίας του.

μπής και εγκυμονεί τον κίνδυνο αποκλίνουσας ερμηνείας του άρθρου 2, παράγραφος 2, της αποφάσεως-πλαίσιο λόγω της ασάφειας του ορισμού που περιέχει.

97. Τιθέμενο το ζήτημα με τους όρους αυτούς, είναι προφανές ότι το ενδεχόμενο αυτό δεν μπορεί να θέσει εν αμφιβόλω τη διόρθωση του κανόνα ο οποίος δεν ευθύνεται για μελλοντικές και υποθετικές δυσμενείς διακρίσεις επ' ευκαιρία της εφαρμογής του. Στο σημείο αυτό, υπάρχει κάποια σύγχυση μεταξύ της ισότητας ενώπιον του νόμου και της ισότητας που τίθεται σε λειτουργία κατά τον χρόνο εφαρμογής του. Η πρώτη, η οποία έχει ουσιαστικό χαρακτήρα και σκοπεί να διασφαλίσει την ίση μεταχείριση των ίσων, καταργείται όταν ο κανόνας, χωρίς λογικό έρεισμα, ρυθμίζει κατά τρόπο διαφορετικό παρεμφερείς καταστάσεις, ενώ η δεύτερη, που έχει τυπικό χαρακτήρα, παύει να ισχύει όταν ένα όργανο το οποίο καλείται να τον εκτελέσει τον αντιλαμβάνεται, σε μια συγκεκριμένη περίπτωση, κατά τρόπο διαφορετικό από αυτόν με τον οποίο ο κανόνας αυτός γινόταν αντιληπτός κατά το παρελθόν σε παρεμφερείς καταστάσεις. Επομένως, δεν υπάρχει ανισότητα κατά την εφαρμογή του νόμου οσάκις οι διαφορετικές αποφάσεις προέρχονται από διαφορετικά δικαστήρια τα οποία ενεργούν στο πλαίσιο της νόμιμης ασκήσεως της δικαιοδοτικής εξουσίας τους· η ισότητα δεν απαιτεί να τηρούν τα διάφορα όργανα την ίδια ερμηνευτική στάση. Θα ήταν αφελές να υποστηριχθεί ότι ένας νόμος εισάγει δυσμενείς διακρίσεις διότι ενδέχεται να λάβει διαφορετικές ερμηνείες οι οποίες δύνανται να ενοποιηθούν μέσω της ασκήσεως των κατάλληλων ένδικων μέσων.

98. Εν πάση περιπτώσει, πρέπει να αναμένουμε προκειμένου να διαπιστώσουμε αν θα υπάρξουν οι εν λόγω δυσαρμονίες παρά τα προληπτικά μέτρα που προβλέπει το σύστημα για την αποτροπή τους. Η ίδια η απόφαση-πλαίσιο παρέχει χρήσιμα εργαλεία ως προς το σημείο αυτό δεδομένου ότι προβλέπει την ανταλλαγή των αναγκαίων πληροφοριών και την απευθείας συνεννόηση των εμπλεκόμενων δικαστών [93]. Επιπλέον, εάν εξακολουθούν να υπάρχουν επιφυλάξεις ως προς το περιεχόμενο των εννοιών που χρησιμοποιεί το άρθρο 2, παράγραφος 2, της αποφάσεως-πλαίσιο, η δυνατότητα υποβολής προδικαστικού ερωτήματος που προβλέπει το άρθρο 35 ΕΕ διανοίγει μια πρόσφορη οδό για την ενιαία ερμηνεία της διατάξεως αυτής εντός της Ενώσεως.

99. Ο προβλεπόμενος κίνδυνος, ήτοι η τυχόν ύπαρξη εμποδίων από την έλλειψη εναρμονίσεως των εθνικών ποινικών δικαίων, δεν αφορά την αρχή της ισότητας δεδομένου ότι συνδέεται με την απαίτηση να υπάρχει βεβαιότητα στις έννομες σχέσεις, ιδίως στις σχέσεις που δημιουργούνται κατά τρόπο αναγκαστικό μεταξύ των φορέων ασκήσεως δημόσιας εξουσίας και των πολιτών. Η διαπίστωση αυτή με οδηγεί στην εξέταση του άλλου σημείου του δεύτερου προδικαστικού ερωτήματος.

3. Το άρθρο 2, παράγραφος 2, της αποφάσεως-πλαίσιο και η αρχή «ουδεμία ποινή άνευ νόμου»

100. Η αρχή αυτή [94], που αποτυπώνεται στον λατινικό αφορισμό nullum crimen,

93 — Το άρθρο 8 της αποφάσεως-πλαίσιο ορίζει αναλυτικά τα στοιχεία που πρέπει να περιλαμβάνει το ένταλμα συλλήψεως και ορίζει ότι το απαιτούμενο προς τούτο έντυπο περιέχει ένα τίτλο ε΄ που προορίζεται για την περιγραφή των πραγματικών περιστατικών και τον νομικό χαρακτηρισμό τους. Οποιοδήποτε στοιχείο το οποίο θα μπορούσε να ενδιαφέρει τον δικαστή του κράτους μέλους εκτελέσεως πρέπει να δίδεται με απευθείας συνεννόηση με τις αρχές του κράτους μέλους εκδόσεως του εντάλματος.

94 — Ο Rolland, P., *La Convention européenne des droits de l'homme (commentaire article par article)*, εκδόσεις Economica, δεύτερη έκδοση, Παρίσι, 1999, σ. 293, τη χαρακτηρίζει θεμέλιο του ευρωπαϊκού νομικού πολιτισμού.

nulla poena sine lege και συγκεκριμενοποιείται στο άρθρο 7, παράγραφος 1, της Συμβάσεως της Ρώμης καθώς και στο άρθρο 49, παράγραφος 1, του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ενώσεως, περιέχει, κατά την κλασική πλέον διατύπωση του ισπανικού Συνταγματικού Δικαστηρίου [95], μια διπλή εγγύηση: η πρώτη, ουσιαστικού χαρακτήρα και απόλυτης σημασίας, έγκειται στην επιτακτική απαίτηση προκαθορισμού των παράνομων συμπεριφορών και των αντίστοιχων ποινών· η δεύτερη, τυπικού χαρακτήρα, αφορά την ιεραρχική θέση των κανόνων που χαρακτηρίζουν νομικά αυτές τις συμπεριφορές και ρυθμίζουν τις ποινές, κανόνες οι οποίοι, στο ισπανικό σύστημα [96], όπως και στην πλειονότητα των συστημάτων των κρατών μελών, περιλαμβάνονται σε τυπικούς νόμους που εγκρίνει η νομοθετική εξουσία, θεματοφύλακας της λαϊκής κυριαρχίας.

101. Απηχώντας την άποψη του προσφεύγοντος σωματείου στην κύρια δίκη, το Arbitragehof ζητεί να διευκρινιστεί αν, λαμβανομένης υπόψη της αόριστης διατυπώσεώς του και της ανακρίβειάς του, ο κατάλογος πράξεων του άρθρου 2, παράγραφος 2, της αποφάσεως-πλαίσιο είναι σύμφωνος προς την ουσιαστική εγγύηση.

102. Η εγγύηση αυτή αποτελεί έκφανση της ασφάλειας δικαίου στον ποινικό τομέα [97] και έχει έτι μεγαλύτερη σημασία στον βαθμό που επηρεάζει θεμελιώδεις αξίες όπως είναι η προσωπική ελευθερία. Σκοπός της εγγυήσεως αυτής είναι να γνωρίζουν οι πολίτες εκ των προτέρων τις συμπεριφορές από τις οποίες οφείλουν να απέχουν καθώς και τις συνέπειες που θα υποστούν στην περίπτωση που επιδείξουν τέτοιου είδους συμπεριφορές (lex previa) [98], γεγονός που συνεπάγεται τον αυστηρό και απολύτως σαφή προσδιορισμό των παράνομων συμπεριφορών (lex certa), ούτως ώστε οι πολίτες να μπορούν, στηριζόμενοι στον προσδιορισμό τους και, εν ανάγκη, με τη βοήθεια των δικαστηρίων [99],

95 — Αποφάσεις 42/1987 (παράρτημα της BOE αριθ. 107, της 5ης Μαΐου 1987, δεύτερη αιτιολογική σκέψη), 22/1990 (παράρτημα της BOE αριθ. 53, της 2ας Μαρτίου 1990, έβδομη αιτιολογική σκέψη) και 276/2000 (παράρτημα της BOE αριθ. 299, της 14ης Δεκεμβρίου 2000, έκτη αιτιολογική σκέψη).

96 — Η αρχή «ουδεμία ποινή άνευ νόμου» σφυρηλατήθηκε στους «ποινικούς» και «κατασταλτικούς» τομείς κατά τη διάρκεια του ύστερου μεσαίωνα προκειμένου να περιοριστούν τα προνόμια του μονάρχη. Στην Ισπανία, οι κοινότητες, οι κωμοπόλεις και οι πόλεις εξαρτούσαν την ψήφιση συνεισφορών υπέρ του στέμματος και τον κολασμό ορισμένων συμπεριφορών από την προηγούμενη έγκριση αντιπροσωπευτικών συνελεύσεων («cortes»). Η ωρίμανση της τακτικής να συνάπτονται συμφωνίες μεταξύ της μοναρχίας και της «πολιτικής κοινωνίας», η οποία παγίωσε την πολιτική οργάνωση σε τέσσερα κράτη και εμπόδισε την περαιτέρω ανάπτυξη της βασιλικής εξουσίας, αποτελεί μια σταθερά, αν και με σημαντικές διαφορές και αποχρώσεις, στον σχηματισμό των βασιλείων της Ισπανίας του μεσαίωνα. Στην Αραγωνία και τη Ναβάρα, οι «cortes» κατέκτησαν εξουσίες νομοθετικού και φορολογικού ελέγχου μεταξύ του τέλους του 13ου και των μέσων του 14ου αιώνα (Ladero Quesada, M. A., «España: reinos y señoríos medievales», σε *España. Reflexiones sobre el ser de España*, Real Academia de la Historia, δεύτερη έκδοση, Μαδρίτη, 1998, σ. 95 έως 129). Στην Καστίλη, ο θεσμός αυτός, ο οποίος γνώρισε το απόγειό του κατά τον 14ο και 15ο αιώνα, ήταν πάντοτε πιο περιορισμένος και, ακόμη και όταν διαδραμάτισε πρωταρχικό ρόλο στην πολιτική ζωή, οι αρμοδιότητες του ήταν πιο περιορισμένες (Valdeón, J., «Los reinos cristianos a fines de la Edad Media», σε *Historia de España*, εκδόσεις Historia 16, Μαδρίτη, 1986, σ. 391 έως 455, ιδίως σ. 414 έως 423).

97 — Η γενική εισαγγελέας Kokott διατύπωσε μια παρεμφερή άποψη στο σημείο 41, in fine, των προτάσεών της επί της προπαρατεθείσας απόφασης Pupino.

98 — Κατά τη διατύπωση της προπαρατεθείσας στην υποσημείωση 73 αποφάσεως της 12ης Δεκεμβρίου 1996, Ποινικές διαδικασίες κατά Χ, η αρχή «ουδεμία ποινή άνευ νόμου» «δεν επιτρέπει την κίνηση ποινικής διώξεως για συμπεριφορά το αξιόποινο της οποίας δεν προκύπτει σαφώς από τον νόμο» (σκέψη 25). Στις προτάσεις μου επί της ανωτέρω υποθέσεως, υποστήριξα ότι η αρχή αυτή «παρέχει σε όλους την ασφάλεια δικαίου ότι η συμπεριφορά τους θα διωχθεί ποινικώς μόνο στην περίπτωση που παραβιάσουν εθνικό κανόνα δικαίου ο οποίος έχει εκ των προτέρων ορίσει ότι η εν λόγω συμπεριφορά αποτελεί αδίκημα» (σημείο 53).

99 — Ακόμη και με τη βοήθεια των κατάλληλων νομικών συμβουλών (απόφαση της 28ης Ιουνίου 2005, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P, έως C-208/02 P και C-213/02 P, Dansk Rørindustri κ.λπ. (Συλλογή 2005, σ. I-5425, σκέψη 219).

να γνωρίζουν, με εύλογο βαθμό προβλεψιμότητας, τις πράξεις ή τις παραλήψεις που στοιχειοθετούν ποινική ευθύνη εις βάρος τους, αποκλειομένων των αναλογικών ή διασταλτικών in peius ερμηνειών καθώς και των αναδρομικών εφαρμογών [100].

103. Επομένως, η αρχή της νομιμότητας λειτουργεί στο ουσιαστικό ποινικό δίκαιο ως εντολή η οποία απευθύνεται προς τον νομοθέτη, όταν προβαίνει στην περιγραφή των παράνομων συμπεριφορών και των ποινών, και προς το δικαστή όταν τις αναλύει και εφαρμόζει τον νόμο σε μια ποινική διαδικασία [101]. Με άλλα λόγια, η αρχή της νομιμότητας προβάλλεται στην άσκηση του ius puniendi του κράτους ή στην εκτέλεση των αποφάσεων που έχουν όντως κυρωτικό περιεχόμενο και, ως εκ τούτου, η απόφαση-πλαίσιο ουδόλως μπορεί να το παραβιάσει δεδομένου ότι δεν προβλέπει καμία ποινή [102] και δεν σκοπεί ούτε καν στην εναρμόνιση των ποινικών συστημάτων των κρατών μελών· πράγματι, περιορίζεται στη διάρθρωση ενός μηχανισμού αρωγής μεταξύ δικαστών διαφορετικών χωρών στο πλαίσιο μιας διαδικασίας οσάκις πρόκειται να καθοριστεί το ποιος διέπραξε ένα αδίκημα ή οσάκις πρέπει να διασφαλιστεί η εκτέλεση μιας καταδικαστικής αποφάσεως. Αυτό το εργαλείο συνεργασίας διέπεται από ορισμένες προϋποθέσεις δεδομένου ότι οι ποινές ή τα μέτρα που μπορούν να επιβληθούν πρέπει να έχουν ορισμένη βαρύτητα, μπορεί δε επιπλέον να απαιτηθεί να δοθεί νομικός χαρακτηρισμός σε ορισμένες πράξεις στο κράτος του δικαστή που έχει τη συνδρομή του, εκτός από τις αξιόποινες πράξεις που απαριθμεί το άρθρο 2, παράγραφος 2, «όπως [αυτές] ορίζονται από το δίκαιο του κράτους μέλους έκδοσης του εντάλματος».

104. Ως εκ τούτου, η βεβαιότητα που απαιτεί η εν λόγω αρχή πρέπει να υπάρχει στο ουσιαστικό ποινικό δίκαιο αυτού του κράτους μέλους εκδόσεως του εντάλματος και, σε τελευταία ανάλυση, να μεριμνούν προς τούτο ο νομοθέτης και οι δικαστές του που καλούνται να κινήσουν την ποινική διαδικασία και να την ολοκληρώσουν, εφόσον απαιτείται, με μια καταδικαστική απόφαση. Είναι προφανές ότι ένα ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως το οποίο έχει εκδοθεί

100 — Οι αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου Κοκκινάκης κατά Ελλάδος της 25ης Μαΐου 1993, υπόθεση 14307/77, A 260-A, § 52, S. W. κατά Ηνωμένου Βασιλείου της 22ας Νοεμβρίου 1995, υπόθεση 20166/92, A 335-B, § 35, και S. W. κατά Ηνωμένου Βασιλείου της 22ας Μαρτίου 2001, υποθέσεις 34044/96, 35532/97 και 44801/98, *Recueil des arrêts et décisions* 2001-II, § 50, αναγνωρίζουν αυτή τη διάσταση της αρχής «ουδεμία ποινή άνευ νόμου» όπως ακριβώς και το ισπανικό Συνταγματικό Δικαστήριο [π.χ., με τις αποφάσεις 75/1984 (παράρτημα της ΒΟΕ αριθ. 181, της 30ής Ιουλίου 1984, πέμπτη αιτιολογική σκέψη) και 95/1992 (παράρτημα της ΒΟΕ αριθ. 169, της 15ης Ιουλίου 1992, τρίτη αιτιολογική σκέψη)].

101 — Το ισπανικό Συνταγματικό Δικαστήριο έκρινε ότι αυτή η εγγύηση για τους πολίτες αποκλείει τη θέσπιση κανόνων δικαίου από τα δικαστήρια και τις μη προβλέψιμες αποφάνσεις που δεν συμβιβάζονται με το περιεχόμενο των κανόνων δικαίου ή με τις αξίες που οι κανόνες αυτές προστατεύουν (απόφαση 25/1999, παράρτημα της ΒΟΕ αριθ. 89, της 14ης Απριλίου 1989, τρίτη αιτιολογική σκέψη) και, ως εκ τούτου, οποιαδήποτε ερμηνεία συμπεριφοράς που χαρακτηρίζεται αξιόποινη πρέπει να τηρεί τους όρους του νόμου, τους αξιολογικούς κανόνες που αποτελούν τη συνταγματική τάξη και τα ελάχιστα κριτήρια που επιβάλλει η νομική λογική καθώς και τα υποδείγματα επιχειρηματολογίας που έχει υιοθετήσει η κοινότητα (απόφαση 42/1999, παράρτημα της ΒΟΕ αριθ. 100, της 27ης Απριλίου 1999, τέταρτη αιτιολογική σκέψη).

102 — Κατά τη θεωρία, το άρθρο 2, παράγραφος 2, δεν περιέχει ποινικούς χαρακτηρισμούς δεδομένου ότι στον κατάλογο δεν παρατίθενται τα αντικειμενικά στοιχεία της υποστάσεως της αξιόποινης συμπεριφοράς (Flore, D., «Le mandat d'arrêt européen: première mise en oeuvre d'un nouveau paradigme de la Justice pénale européenne», σε *Journal des Tribunaux*, 2002, σ. 276, και Unger, E. M., *Schutzlos ausgeliefert? — Der Europäische Haftbefehl*, Φρανκφούρτη επί του Μάιν, 2005, σ. 100). Έστω και αν ορισμένοι συγγραφείς υποστηρίζουν το αντίθετο, δεν πρέπει να παροράται ότι οι αποφάσεις-πλαίσιο δεν παράγουν άμεσα αποτελέσματα (άρθρο 32, παράγραφος 2, στοιχείο β΄, ΕΕ) υπό την επιφύλαξη της αρχής βάσει της οποίας το εθνικό δίκαιο πρέπει να ερμηνεύεται κατά τρόπο ώστε να διασφαλίζεται η πλήρης αποτελεσματικότητα του δικαίου της Ενώσεως, αρχή την οποία επιβεβαίωσε το Δικαστήριο με την ήδη πολλάκις μνημονευθείσα απόφασή του Pupino (σκέψεις 43 έως 47). Στην περίπτωση αυτή, θα πρέπει να απαιτείται όπως οι εσωτερικοί κανόνες δικαίου που μεταφέρουν την απόφαση-πλαίσιο είναι σύμφωνοι με την αρχή της νομιμότητας.

νομοτύπως στηρίζεται σε πραγματικά περιστατικά τα οποία από νομικής απόψεως χαρακτηρίζονται αξιόποινες πράξεις σε αυτό το κράτος. Το ποινικό σύστημα της χώρας εκτελέσεως του εντάλματος πρέπει απλώς να παράσχει την αιτηθείσα συνεργασία και, εφόσον η νομοθεσία που μεταφέρει την απόφαση-πλαίσιο το προβλέπει, να εξαρτά την παράδοση από την προϋπόθεση ότι οι προσαπτόμενες συμπεριφορές συνιστούν αξιόποινες πράξεις βάσει και της δικής του νομοθεσίας υπό την επιφύλαξη του άρθρου 2, παράγραφος 2, περίπτωση κατά την οποία υποχρεούται και αυτό να τηρήσει την αρχή της νομιμότητας.

105. Ανεξαρτήτως των ανωτέρω, πρέπει να προστεθεί ότι η κράτηση και η παράδοση ενός προσώπου στο πλαίσιο εκτελέσεως ενός ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως δεν συνιστούν κυρώσεις. Ο επιφορτισθείς με την εκτέλεση του εντάλματος δικαστής ελέγχει αν συντρέχουν τα στοιχεία που απαιτούνται για να παραδώσει ένα πρόσωπο το οποίο βρίσκεται στο έδαφος της δικαιοδοσίας του στον δικαστή ο οποίος εξέδωσε το ένταλμα, αλλά υποχρεούται να μην υπεισέλθει στην ουσία της υποθέσεως πέραν του μέτρου που απαιτεί η διαδικασία της παραδόσεως καθώς επίσης και να μην υπεισέλθει στην εκτίμηση των αποδεικτικών στοιχείων και να μην εκφέρει κρίση επί της ενοχής. Σ' αυτή την εκτίμηση κατέληξε και η ευρωπαϊκή επιτροπή των δικαιωμάτων του ανθρώπου σε σχέση με την έκδοση όταν αποφάσισε να μην την περιλάβει στην έννοια της καταδίκης του άρθρου 7 της Συμβάσεως της Ρώμης [103].

106. Δεν ήταν τόσο η αρχή «ουδεμία ποινή άνευ νόμου» που οδήγησε το Arbitragehof στη διατύπωση του ερωτήματός του όσο ο φόβος ότι οι έννοιες του άρθρου 2, παράγραφος 2, της αποφάσεως-πλαίσιο θα έχουν διαφορετικό περιεχόμενο σε κάθε κράτος μέλος με τον κίνδυνο να υπάρξουν παρεκκλίσεις στην εφαρμογή του. Στα σημεία 96 έως 99 των ανά χείρας προτάσεών μου εξέτασα το ενδεχόμενο αυτό το οποίο είναι συμφυές με κάθε αόριστη και γενική κανονιστική ρύθμιση. Επί του παρόντος δεν έχω να προσθέσω κάτι άλλο πέραν του ότι, αν ο επιφορτισμένος με την εκτέλεση του ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως δικαστής, αφού προσέφυγε στα μέσα που παρέχει η απόφαση-πλαίσιο για την επίλυση των δυσχερειών και αφού κατέληξε σε μια ομοιόμορφη ερμηνεία διά της προδικαστικής οδού, εξακολουθεί να έχει επιφυλάξεις ως προς τον νομικό χαρακτηρισμό των πραγματικών περιστατικών επί των οποίων ερείδεται το ένταλμα αυτό και την υπαγωγή τους σε κάποια από τις 32 συμπεριφορές που απαριθμεί το άρθρο 2, παράγραφος 2, οφείλει να προστρέξει στις διατάξεις των παραγράφων 1 και 4 του εν λόγω άρθρου 2.

107. Εν συνόψει, φρονώ ότι το άρθρο 2, παράγραφος 2, της αποφάσεως-πλαίσιο δεν παραβιάζει το άρθρο 6, παράγραφος 2, ΕΕ, δεδομένου ότι είναι σύμφωνο προς την αρχή της ισότητας και την αρχή «ουδεμία ποινή άνευ νόμου».

103 — Αποφάσεις της 6ης Ιουλίου 1976, Χ κατά Κάτω Χωρών (υπόθεση 7512/76, D.R. 6, σ. 184), της 6ης Μαρτίου 1991, Polley κατά Βελγίου (υπόθεση 12192/86) και της 18ης Ιανουαρίου 1996, Bakhtiar κατά Ελβετίας (υπόθεση 27292/95). Το ισπανικό Συνταγματικό Δικαστήριο εφαρμόζει το ίδιο κριτήριο [αποφάσεις 102/1997 (παράρτημα της BOE αριθ. 137, της 9ης Ιουνίου 1997, έκτη αιτιολογική σκέψη), και 32/2003 (παράρτημα της BOE αριθ. 55, της 5ης Μαρτίου 2003, δεύτερη αιτιολογική σκέψη)].

VI — Πρόταση

108. Βάσει των ανωτέρω εκτιμήσεων, προτείνω στο Δικαστήριο να απαντήσει ως εξής στα προδικαστικά ερωτήματα που υπέβαλε το Arbitragehof:

«1) Η απόφαση-πλαίσιο 2002/584/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2002, για το ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως και τις διαδικασίες παραδόσεως μεταξύ των κρατών μελών, δεν παραβιάζει το άρθρο 34, παράγραφος 2, στοιχείο β΄, ΕΕ.

2) Το άρθρο 2, παράγραφος 2, της ανωτέρω αποφάσεως-πλαίσιο, στον βαθμό που καταργεί τον έλεγχο της απαιτήσεως περί υπάρξεως διττού αξιοποίνου για τις εγκληματικές συμπεριφορές που απαριθμεί, δεν παραβιάζει την αρχή "ουδεμία ποινή άνευ νόμου" ούτε την αρχή της ισότητας και, ως εκ τούτου, είναι σύμφωνο προς το άρθρο 6, παράγραφος 2, ΕΕ.»